

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2025

Decizia protocolară nr. _____/2025

Proiect

L E G E

privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV

În temeiul art. 5 alin. (1) lit. e), alin. (3) și art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:
act de expropriere – hotărâre a Guvernului prin care se instituie Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor și care identifică proprietarii/deținătorii bunurilor imobile și bunurile imobile supuse exproprierii;

proiect – Proiectul „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”;

Plan de acțiuni social și de mediu – plan al măsurilor de atenuare și îmbunătățire socială și de mediu prevăzut în Acordul de Proiect nr. 54567 din 13 martie 2024;

Plan de achiziții și de compensare a terenurilor – plan de acțiuni pentru atenuarea efectelor negative ale procesului de expropriere, acoperind toate pierderile directe economice, sociale și de mediu, rezultate din ocuparea terenurilor și restricționarea accesului la acestea, împreună cu măsurile compensatorii și reparatorii ulterioare, astfel cum este stabilit în Planul de acțiuni social și de mediu, elaborat în conformitate cu Cerințele de performanță relevante ale Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare;

Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor – comisia menționată în art. 11 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

Art. 2. – Se declară de utilitate publică de interes național lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV în cadrul Proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”.

Art. 3. – Obiecte ale exproprierii, identificate conform studiului de fezabilitate, necesare pentru lucrările de construcție menționate la art. 2, sunt:

a) bunurile imobile proprietate privată și proprietate a unităților administrativ-teritoriale, afectate de proiect și situate în raza localităților: satul Sadovoe (municipiul Bălți); satele Balatina, Cuhnești, Dușmani, Ciuciulea, Limbenii Vechi, Limbenii Noi, Fundurii Vechi (raionul Glodeni); comunele Obreja Veche, Hiliuți și satul Pârlița (raionul Fălești); satul Corlăteni (raionul Rîșcani);

b) dreptul de folosință sau alte drepturi reale asupra bunurilor imobile indicate la lit. a) din prezentul articol, ce urmează a fi utilizate pe perioada lucrărilor de construcție menționate la art. 2.

Art. 4. – Exproprierea bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) se efectuează în privința bunurilor imobile care vor fi afectate permanent de lucrările necesare pentru construcția LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, iar exproprierea dreptului de folosință sau a altor drepturi reale prevăzute la art. 3 lit. b) se efectuează temporar, pe durata executării lucrărilor de construcție.

Art. 5. – Guvernul va întreprinde și va asigura, prin intermediul Instituției Publice Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii, realizarea măsurilor necesare pentru exproprierea bunurilor imobile proprietate publică și/sau privată, utilizate în lucrările de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, precum și pentru exproprierea dreptului de folosință asupra acestora sau a altor drepturi reale asupra bunurilor imobile, necesare pentru lucrările de construcție de utilitate publică de interes național, identificate potrivit documentației de proiect, aprobate de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”.

Instituția Publică Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii va acorda suportul necesar instituțiilor abilitate în scopul transmiterii și înregistrării drepturilor asupra bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică din extravilanul și/sau intravilanul următoarelor localități: satul Sadovoe (municipiul Bălți); satele Balatina, Cuhnești, Dușmani, Ciuciulea, Limbenii Vechi, Limbenii Noi, Fundurii Vechi (raionul Glodeni); comunele Obreja Veche, Hiliuți și satul Pârlița (raionul Fălești); satul Corlăteni (raionul Rîșcani).

Art. 6. – Prin derogare de la art. 61 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, procedura de expropriere prevăzută de prezenta lege se va iniția fără îndeplinirea prealabilă a condițiilor specificate la art. 61 alin. (2) din legea menționată.

Art. 7. – Prin derogare de la prevederile art. 105 alin. (2) lit. b) și art. 107 alin. (9) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, certificatul de urbanism pentru proiectare pentru lucrările declarate de utilitate publică de interes național menționate se emite de către instituția din subordinea organului central de specialitate, responsabilă de implementarea politicilor în domeniile de competență ale acestuia fără anexarea acordul scris al proprietarului.

Art. 8. – Prin derogare de la prevederile art. 156 din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, care stabilește procedura de emitere a autorizațiilor de construire și a celor de desființare pentru lucrările de utilitate publică de interes național, în procesul executării lucrărilor de construcție prevăzute la art. 2, autorizația de construire se va emite fără acordul scris al proprietarului și acordul autentificat notarial al coproprietarilor bunului imobil, cu informarea prealabilă în scris a acestora, precum și fără certificatul preliminar de performanță energetică – în cazul prevăzut de Legea nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, cu condiția ca lucrările de construcție în zonele cu patrimoniu arheologic să fie efectuate doar după realizarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică, în urma căreia certificatul de descărcare de sarcină arheologică va fi eliberat în termen de 2 zile lucrătoare.

Art. 9. – Prin derogare de la prevederile art. 9 alin. (1) din Legea drumurilor nr. 509/1995, autorizația de amplasare a obiectivului în zona drumului public și/sau în zonele de protecție ale acestuia se emite de către administratorul drumului la solicitarea instituției publice din subordinea organului central de specialitate, responsabilă de implementarea politicii în domeniile de competență ale acestuia.

Art. 10. – Prin derogare de la prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, cu excepția art. 11, 12, 12¹, 14 și 15 din această lege, pentru lucrările de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV se instituie o procedură specială de expropriere, conform anexei la prezenta lege.

Art. 11. – Lucrările de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV vor preceda și/sau se vor desfășura concomitent cu procedura de expropriere, fără a afecta desfășurarea acesteia și fiind respectate măsurile, condițiile și cerințele de protecție a mediului și de reducere a impactului asupra mediului expuse în acordul de mediu.

Art. 12. – Prin derogare de la prevederile art. 58, 59 și 61 din Codul funciar nr. 22/2024, retragerea din circuitul agricol sau din fondul forestier a terenurilor

afectate de lucrările de construcție de interes național menționate la art. 2 are loc prin efectul prezentei legi și este:

a) definitivă, în cazul terenurilor afectate permanent de lucrările supraterane necesare pentru construcția obiectivelor menționate, cu trecerea lor în categoria de terenuri destinate construcțiilor și amenajărilor, modul de folosință – terenuri pentru amplasarea obiectivelor tehnico-edilitare;

b) temporară, în cazul terenurilor afectate pe durata executării lucrărilor supraterane necesare pentru construcția obiectivelor menționate.

Art. 13. – Prin derogare de la prevederile art. 3, art. 15 alin. (2) și (5) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, inițierea formării bunului imobil se efectuează de către Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” fără acordul scris al titularilor cu ale căror drepturi este grevat bunul imobil cu înștiințarea obligatorie a acestora în privința exproprierii. După publicarea actului de expropriere, bunurile imobile indicate la art. 3 lit. a) care vor fi afectate permanent de lucrările de construcție pe întreaga durată de exploatare a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV se transmit în administrarea Agenției Proprietății Publice. În baza actului de expropriere și a dosarelor cadastrale întocmite în modul stabilit de actele normative, la cererea titularului de drept, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va asigura efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile, din contul mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat.

Art. 14. – Guvernul, prin intermediul Agenției Geodezie Cartografie și Cadastru, va asigura executarea lucrărilor premergătoare de identificare a proprietarilor bunurilor imobile și titularilor de drepturi, înregistrarea dreptului de proprietate și/sau a altor drepturi prevăzute la art. 3. Finanțarea lucrărilor va fi realizată prin intermediul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru din mijloacele alocate de la bugetul de stat.

Art. 15. – Plata despăgubirilor pentru exproprierea bunurilor imobile, precum și a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale asupra bunurilor imobile se va efectua de către Guvern din mijloacele alocate de la bugetul de stat, prin intermediul Instituției Publice Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii.

Art. 16. – Responsabil de efectuarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, evaluarea prejudiciilor și elaborarea/promovarea actelor privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile menționate la art. 3 este Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”. Finanțarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului,

evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate vor fi realizate prin intermediul Instituției Publice Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii, din alocațiile bugetare preconizate.

Art. 17. – (1) Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” este titular cu titlu gratuit, prin efectul prezentei legi:

a) în cazul obiectelor exproprierii indicate la art. 3 lit. a), care vor fi afectate permanent de lucrări pe întreaga durată de exploatare a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV:

– al drepturilor de folosință și al altor drepturi necesare pentru construcția obiectivelor menționate la art. 2;

– al drepturilor necesare pentru realizarea lucrărilor de construcție respective și obținerea tuturor autorizațiilor aferente, precum și pentru exploatarea și întreținerea proiectului menționat;

b) în cazul obiectelor exproprierii prevăzute la art. 3 lit. b), care vor fi afectate temporar de lucrări pe întreaga durată de executare a lucrărilor de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV:

– al drepturilor necesare pentru construcția obiectivelor menționate la art. 2;

– al drepturilor necesare pentru realizarea lucrărilor de construcție respective și obținerea tuturor autorizațiilor aferente.

(2) Drepturile prevăzute la alin. (1) lit. a) se înscriu în Registrul bunurilor imobile, în baza cererii Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” sau a Întreprinderii de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”.

Art. 18. – În conformitate cu cerințele acordurilor de finanțare a proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II” se recomandă autorităților administrației publice locale să întreprindă, la realizarea procedurii de expropriere, următoarele măsuri:

a) pregătirea și prezentarea, în limitele competențelor funcționale, a informațiilor solicitate de către instituțiile responsabile pentru desfășurarea procedurii de expropriere;

b) facilitarea organizării procesului de consultare a populației;

c) participarea la gestionarea mecanismului de soluționare a reclamațiilor.

Art. 19. – Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” va asigura elaborarea și actualizarea Planului de achiziții și de compensare a terenurilor.

Art. 20. – De la data intrării în vigoare a prezentei legi, se interzice schimbarea domeniului sau a categoriei de destinație a terenurilor supuse exproprierii, precum și înstrăinarea bunurilor imobile (terenurilor) prevăzute pentru expropriere, indiferent de forma juridică a actului prin care s-ar realiza aceste operațiuni.

Art. 21 – În sensul prezentei legi, se consideră nule avizele, acordurile, permisele sau autorizațiile eliberate unor terțe persoane pentru bunurile imobile expropriate.

Art. 22. – Actele normative și reglementările tehnice se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi, care instituie norme juridice speciale.

Art. 23. – Controlul asupra executării prezentei legi se pune în sarcina Guvernului.

Art. 24. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Procedura specială de expropriere aplicabilă
construcției liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport
al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice
Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV**

1. După declararea utilității publice a lucrărilor menționate la art. 2, Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, în termen de 60 de zile, va executa lucrări de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului în localitățile afectate de construcția LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV.

2. După declararea utilității publice și prezentarea documentației de proiect aprobate de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, în termen de 45 de zile, va identifica proprietarii bunurilor imobile indicate la art. 3. Concomitent cu aceasta, Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile va asigura, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale, în conformitate cu documentația de proiect aprobată de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, notarea interdicției de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere în Registrul bunurilor imobile, exceptând transmiterea respectivelor bunuri în proprietatea sau în folosința statului.

3. Transferul de la expropriat la expropriator a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și, după caz, a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor se realizează etapizat, după cum urmează:

a) prin derogare de la art. 432 și 433 din Codul civil nr. 1107/2002, la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a actului de expropriere de către expropriator, prin efectul prezentei legi, se instituie temeiul juridic pentru înregistrarea provizorie a dreptului de proprietate publică, a dreptului de folosință sau, după caz, a altor drepturi reale ale statului asupra bunurilor, prevăzute la art. 4. Dreptul real corespunzător supus înregistrării provizorii este afectat de condiția suspensivă privind plata despăgubirilor către expropriat. Autoritățile competente vor efectua înregistrările provizorii privind dobândirea drepturilor reale asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 3 lit. a) în Registrul bunurilor imobile în baza cererii Instituției Publice Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în Domeniul Energeticii. Actul de expropriere este temei pentru efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile de către Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile;

b) prin derogare de la art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținatizarea proprietății publice, la data realizării condiției suspensive privind plata despăgubirilor către expropriat și a consolidării dreptului real corespunzător al statului, prin efectul prezentei legi, bunurile indicate la art. 3, în privința cărora au fost înregistrate provizoriu drepturile reale în temeiul lit. a) din prezentul punct, se atribuie domeniului public al statului. Faptul realizării condiției suspensive se aduce la cunoștința Instituției Publice Cadastrul Bunurilor Imobile de către Instituția Publică Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii, printr-o confirmare scrisă ce atestă consemnarea/transferul despăgubirii într-un cont special trezorerial în conformitate cu prezenta lege. Confirmarea constituie temei pentru radierea dreptului înregistrat provizoriu și pentru înregistrarea dreptului de proprietate publică a statului asupra bunurilor imobile expropriate.

4. Ca urmare a efectuării înregistrării provizorii a drepturilor reale ale statului, conform prevederilor pct. 3 lit. a), pot fi inițiate lucrările de construcție în privința cărora a fost declarată utilitatea publică de interes național, cu desfășurarea în continuare a procedurii de expropriere a bunurilor în privința cărora a fost înregistrat provizoriu dreptul statului. Deținătorii cu orice titlu ai bunurilor imobile în privința cărora a fost înregistrat provizoriu dreptul real al statului conform prevederilor pct. 3 lit. a) au obligația, după o prealabilă înștiințare, să permită accesul la bunurile respective pentru efectuarea lucrărilor de construcție.

5. Actul de expropriere produce efecte și în situația în care proprietarii/deținătorii bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și, după caz, titularii dreptului de folosință prevăzut la art. 3 lit. b) nu prezintă un act care să le confirme dreptul asupra bunului expropriat, sunt cunoscuți sau nu sunt cunoscuți, dar se află peste hotarele țării, sau nu pot fi identificați din alte motive, precum și în cazul succesiunilor nedeschise ori al succesorilor necunoscuți sau cu care nu se ajunge la un acord privind valoarea despăgubirii.

6. Data efectuării înregistrării în Registrul bunurilor imobile a transferului de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și, după caz, al dreptului de folosință sau al altor drepturi reale, nu afectează momentul intrării în vigoare a respectivului transfer.

7. După identificarea și instituirea interdicției de înstrăinare a bunurilor imobile necesare pentru expropriere, în termen de cel mult 90 de zile, expropriatorul va aproba actul de expropriere, care va cuprinde în anexă lista bunurilor imobile supuse exproprierii, elaborată în baza proiectului tehnic final, cu numerele cadastrale și suprafețele bunurilor imobile expropriate, precum și

categoria de destinație și modurile de folosință ale bunurilor imobile, în conformitate cu prevederile legale aplicabile.

8. Concomitent cu aprobarea actului de expropriere, Guvernul, prin intermediul Întreprinderii de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, va efectua evaluarea bunurilor imobile indicate la art. 3.

9. Expropriatorul va stabili cuantumul despăgubirii cuvenite proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și/sau, după caz, titularilor dreptului de folosință sau ai altor drepturi reale, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor imobile.

10. Despăgubirile datorate proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și/sau titularilor de drepturi, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor imobile se stabilesc în baza rapoartelor de evaluare elaborate de către evaluatori, titulari ai certificatelor de calificare, eliberate în modul stabilit de legislație, în condițiile prezentei legi și cu respectarea criteriilor prevăzute de legislație, inclusiv:

a) suprafața bunurilor imobile expropriate, modul de folosință, calitatea (gradul de bonitate) bunurilor imobile expropriate, precum și a plantațiilor/culturilor afectate/distruse;

b) suprafața bunurilor imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosință;

c) valorile rezultatelor existente, respectiv estimate, ale bunurilor imobile expropriate permanent sau ale bunurilor imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosință, precum și valorile estimate ale amenajărilor și/sau ale facilităților afectate de expropriere;

d) restrângerea activităților pe terenurile afectate datorate exproprierii;

e) perioada de expropriere a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor imobile.

11. Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, pentru efectuarea lucrărilor de prospecțiuni geologice, va încheia acorduri cu proprietarii/deținătorii bunurilor imobile sau deținătorii dreptului de folosință sau altor drepturi reale asupra bunurilor imobile privind accesul în teren. Concomitent, Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” va efectua evaluarea prejudiciului cauzat de lucrările de prospecțiuni geologice, conform legislației, în temeiul unui contract încheiat în acest sens între Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” și Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”. Plata prejudiciului cauzat de lucrările de prospecțiuni geologice va fi asigurată de către Instituția Publică Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în Domeniul Energeticii din alocațiile bugetare preconizate.

12. În termen de 20 de zile după publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a actului de expropriere, însoțit de lista bunurilor imobile supuse exproprierii, se va aduce la cunoștință publică, prin afișare la sediile autorităților administrației publice locale, și se va publica pe paginile web oficiale ale acestora.

13. După aducerea la cunoștință publică a actului de expropriere, prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, prin afișare la sediul autorităților administrației publice locale în a căror rază se află bunul imobil și prin publicare pe paginile web oficiale ale acestora, expropriatorul, în termen de 90 de zile, va înainta propunerea de expropriere.

14. Propunerea de expropriere va conține notificarea adresată persoanei fizice și/sau juridice titulare de drepturi reale asupra obiectului exproprierii, cuantumul despăgubirii și cererea-model privind plata despăgubirii.

15. După propunerea de expropriere, proprietarii și titularii dreptului de folosință sau de alte drepturi reale asupra obiectelor supuse exproprierii, menționate la art. 3, au obligația să ia măsurile de conservare a acestora. Din momentul primirii propunerii de expropriere, expropriatul, în decurs de 45 de zile, este în drept să-și dea sau nu consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă, și anume:

a) în cazul în care proprietarii și titularii de alte drepturi reale asupra bunurilor imobile expropriate sunt de acord cu cuantumul despăgubirii din propunerea de expropriere, aceștia vor depune cererea cu privire la plata despăgubirii pentru bunurile imobile expropriate, însoțită de copiile certificate ale actelor confirmative ale dreptului de proprietate/ale altor drepturi reale asupra bunului imobil (terenului) și copia actului de identitate a expropriatului și, după caz, a reprezentantului legal al expropriatului;

b) în cazul titularilor de drepturi afectați care nu au recepționat propunerea de expropriere din anumite motive sau nu sunt cunoscuți, sunt cunoscuți, dar se află în afara hotarelor țării, al celor decedați, precum și în cazul succesiunilor nedeschise ori al succesorilor necunoscuți, termenul de 45 de zile curge din momentul expirării termenului prevăzut la pct. 12;

c) în cazul în care titularii drepturilor reale au recepționat propunerile de expropriere, dar nu au depus în termenul stabilit cererea și/sau actele confirmative menționate la lit. a) din prezentul punct, expropriatorul va consemna despăgubirea într-un cont special trezorerial timp de 3 ani.

După consemnarea despăgubirii de către expropriator într-un cont special trezorerial, măsura suspensivă privind realizarea plății despăgubirii va fi considerată realizată.

16. În termen de 45 de zile de la data primirii propunerii de expropriere, expropriatul are obligația să notifice în scris expropriatorului drepturile terților asupra obiectului exproprierii. Neexecutarea acestei obligații pune în sarcina expropriatului plata despăgubirilor persoanelor terțe.

17. În situația în care se expropriează o parte dintr-un bun imobil care nu este înregistrat în modul corespunzător în Registrul bunurilor imobile, pe baza proiectului tehnic final se determină suprafața expropriată, precum și coordonatele punctelor de cotitură ale hotarelor terenului. Înregistrarea terenurilor necesare exproprierii se efectuează în baza planului geometric, aprobat de către Agenția Proprietății Publice, și a actului de expropriere.

18. În cazul în care proprietarul bunurilor imobile expropriate este decedat sau titularul drepturilor expropriate este decedat, despăgubirea se va achita persoanelor care își vor dovedi calitatea de moștenitor prin acte corespunzătoare.

19. Plata despăgubirilor pentru bunurile imobile expropriate și pentru drepturile expropriate se va face în baza cererii titularului și a propunerii de expropriere prin compensație bănească. Quantumul despăgubirilor va fi transmis titularilor de drepturi într-un cont special trezorerial, în monedă națională, în termen de 60 de zile de la data depunerii cererii cu privire la plata despăgubirilor. Termenul de prescripție pentru solicitarea despăgubirilor este de 3 ani din momentul recepționării propunerii de expropriere sau din momentul când expropriatul a aflat sau trebuia să afle despre nașterea dreptului.

20. În cazul în care despăgubirile referitoare la același bun imobil/drept expropriat sunt solicitate în concurs sau în contradictoriu de mai multe persoane îndreptățite, despăgubirile urmează a fi împărțite în conformitate cu legislația.

21. Despăgubirea va fi eliberată numai titularilor drepturilor dovedite prin acte confirmative, inclusiv hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, sau prin certificatul de moștenitor eliberat în conformitate cu legislația.

22. În cazul unor eventuale litigii, plata despăgubirilor stabilite se amână până la prezentarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, fără a afecta lucrările de construcție.

23. Dacă pentru cauză de utilitate publică este necesară exproprierea unei părți din teren care depășește 60% din suprafața totală, fapt ce va duce la deprecierea considerabilă a bunului, precum și la imposibilitatea de a-l folosi în scopul în care era preconizat până la expropriere, se va expropria terenul în întregime, cu condiția lipsei obiecțiilor din partea proprietarului terenului respectiv.

24. Exproprierea bunurilor imobile din fondul forestier național sau a celor aflate în proprietatea publică a statului ori în proprietatea publică a unităților

administrativ-teritoriale se face cu titlu de despăgubire doar pentru terenurile proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, masa lemnoasă revenindu-i proprietarului respectiv.

25. Lucrările de exploatare a masei lemnoase se vor efectua în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea regnului vegetal nr. 239-XVI/2007, după cum urmează:

a) pe terenurile din fondul forestier gestionat de Agenția „Moldsilva”, cu titlu gratuit, de către entitățile subordonate Agenției;

b) pe terenurile din proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale și terenurile proprietate privată a persoanelor afectate, de către executorul lucrărilor de construcție în baza autorizației pentru tăierea vegetației forestiere obținute la cererea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”.

Responsabilitatea privind defrișarea cioatelor în procesul de efectuare a lucrărilor de exploatare a masei lemnoase îi revine executorului lucrărilor de construcție specificate la art. 2.

26. Tăierea plantațiilor pomicole/viticole și defrișarea cioturilor după tăiere de pe suprafețele expropriate le revine executorului de lucrări de construcție. Masa lemnoasă le revine titularilor de drepturi afectați.

27. În cazul în care titularii de drepturi asupra obiectelor supuse exproprierii nu sunt de acord cu despăgubirea propusă de expropriator, aceștia au dreptul să depună la Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor contestații împotriva propunerii de expropriere, prin care să îndeplinească propriile exigențe cu privire la cuantumul despăgubirii, însoțite de documente justificative.

28. Contestațiile vor fi soluționate în termen de 60 de zile de către Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor. Decizia Comisiei se comunică părților în termen de 15 zile de la adoptare și servește drept temei pentru determinarea cuantumului despăgubirii, care nu poate fi mai mic decât cel stabilit în propunerea de expropriere.

29. Întâmpinările împotriva propunerilor de expropriere se soluționează în conformitate cu prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

30. În cazul în care expropriatul nu este de acord cu cuantumul despăgubirii stabilite în decizia Comisiei pentru soluționarea întâmpinărilor, acesta poate contesta decizia în instanța judecătorească competentă în termen de 2 ani, care curge de la data la care i-a fost comunicată respectiva decizie de stabilire a cuantumului despăgubirii, fără a putea contesta drepturile reale obținute de stat și înregistrate provizoriu, dreptul de proprietate și/sau alte drepturi prevăzute la art. 3.

31. Cererea de chemare în judecată cu privire la stabilirea cuantumului despăgubirii se soluționează în conformitate cu prevederile art. 15 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV a fost elaborat de Ministerul Energiei.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege a fost elaborat în temeiul art.5 alin. (1) lit. e) și alin.(3) și al art. 6 alin.(1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999. Totodată, în temeiul art. 7 alin. (2) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, prin aprobarea Hotărârii de Guvern nr. 394/2024, a fost instituită <i>Comisia de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava și modernizarea stației electrice Bălți 330 kV (în continuare Comisia).</i> Drept urmare Ministerul Energiei cu suportul Unității Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii, și ÎS „Moldelectrica” a convocat ședința de lucru pentru data de 25 iunie 2024 a Comisiei de cercetare prealabilă citată, care a fost desfășurată în conformitate cu Regulamentul privind modul de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice a obiectului exproprierii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 660/2006 (<i>materialele se anexează</i>). În rezultatul ședinței cu votul unanim al membrilor participanți la ședință s-a stabilit existența elementelor justificative pentru declararea de utilitate publică de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava și modernizarea stației electrice Bălți 330 kV inclusiv construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV pentru asigurarea conectării la nivelul de tensiune 400 kV. Procesul Verbal al ședinței Comisiei și documentele aferente fiind transmise Guvernului Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Energiei, în conformitate cu pct. 4 din Hotărârea de Guvern nr. 394/2024 menționată.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Necesitatea elaborării și promovării proiectului de lege este argumentată de imperativul realizării proiectului „Interconectării rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”, care presupune construcția, echiparea și punerea în funcțiune a unei noi linii electrice de interconexiune dintre Republica Moldova și România, care constă într-o linie electrică aeriană de transport al energiei electrice cu tensiunea de 400 kV, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, având ca traseu municipiul Bălți din Republica Moldova și municipiul Suceava din România (<i>în continuare - LEA 400 kV Bălți-Suceava</i>). Urmare a sincronizării sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și Ucrainei cu sistemul electroenergetic continental al ENTSO-E¹, un aspect importat este reprezentat de limitarea fluxurilor de buclă și gestionarea eficientă a acestora. În acest sens, pentru sporirea

¹ European Network of Transmission System Operators for Electricity

securității aprovizionării cu energie electrică este imperativă sporirea numărului de interconexiuni cu sistemul ENTSO-E.

Prin urmare, de către Electricity Coordinating Centre (EKC) din Serbia, în cadrul unui [studiu tehnic de fezabilitate](#), au fost identificate mai multe beneficii ale construcției unei noi linii de interconexiune între Republica Moldova - România și anume construcția LEA 400 kV Bălți – Suceava, ca soluție privind creșterea nivelului de securitate în aprovizionare și totodată limitarea fluxurilor de buclă în rețelele electrice de transport.

De asemenea, este de menționat că LEA 400 kV Bălți-Suceava este inclusă în Foaia de parcurs pentru sectorul electroenergetic din Republica Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2015. Totodată, construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava reprezintă o măsură de asigurare a îndeplinirii obiectivului nr. 2 din Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013, care prevede consolidarea rolului Republicii Moldova de culoar de tranzit al energiei electrice, prin construcția unor noi linii de interconexiune, sporirea gradului de interconectare cu sistemul ENTSO-E și consolidarea rețelei interne de transport al energiei electrice, precum și obiective stabilite în documentele de politici la care actualmente lucrează Ministerul Energiei, cum ar fi Strategia energetică până în anul 2030 cu viziunea strategică până în anul 2050.

Având în vedere importanța transfrontalieră al acestui obiect de infrastructură energetică, la 11 decembrie 2023, a fost semnat Memorandumul de Înțelegere dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică din Republica Moldova și România.

Totodată, proiectul investițional LEA 400 kV Bălți-Suceava a fost inclus în Planul de Acțiuni aprobat în cadrul reuniunii Grupului de lucru la nivel înalt al Conectivității Energetice din Europa Centrală și de Sud-Est (CESEC), iar necesitatea implementării proiectului este menționată și în „*Foaia de parcurs pentru reformele în sectorul energetic*”, agreeate între Ministerul Energiei, Comisia Europeană și Secretariatul Comunității Energetice în cadrul celui de-al 5-lea Dialog la nivel înalt UE-Moldova în sectorul energetic, desfășurat la Chișinău, la data de 2 februarie 2024.

Mai mult ca atât, importanța proiectului de infrastructură respectiv și necesitatea/recomandarea accelerării implementării acestuia a fost reiterată și de [Raportul de extindere UE 2024 pentru Republica Moldova](#), astfel încât proiectul să fie finalizat până cel târziu la sfârșitul anului 2027.

Componentele proiectului de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II includ:

- construcția unei linii electrice aeriene de transport a energiei electrice (LEA) de 400 kV cu o lungime de cca 48 km pe direcția Bălți - Suceava;
- modernizarea stației electrice Bălți 330 kV; și
- construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV.

Totodată, de menționat că construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, precum și reabilitarea rețelelor de transport a energiei electrice de pe teritoriul Republicii Moldova sunt incluse în Planul național de dezvoltare pentru anii 2024-2026, având ca scop fortificarea și dezvoltarea sistemului electroenergetic al țării în vederea asigurării fiabile cu energie electrică a consumatorilor finali prin dezvoltarea infrastructurii energetice.

În acest sens, necesitatea accelerării dezvoltării proiectelor de infrastructură în domeniul electroenergetic, în special aferent celor de construcție a liniilor electrice de interconexiune cu România, a fost reiterată de mai multe ori în cadrul ședințelor Consiliului Suprem de Securitate precum din 17 august 2023 și 14 ianuarie 2025.

Astfel, luând în considerare importanța lucrărilor ce urmează a fi executate și termenul de efectuare a lucrărilor de construcție a LEA menționate, Ministerul Energiei a elaborat

prezentul proiect de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În conformitate cu art. 5 alin. (3) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, sunt de utilitate publică de interes național lucrările care răspund obiectivelor și interesului întregii societăți sau ale majorității ei.

Declararea utilității publice de interes național urmează a fi realizată pentru lucrările de modernizare a stației electrice Bălți 330 kV, construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV și construcția liniei electrice aeriene 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava de o lungime de cca 48 km, care va asigura diversificarea rutelor de import și export a energiei electrice, fapt care va spori securitatea aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor finali din Republica Moldova.

Traseul LEA include 157 de stâlpi, dintre care 154 de stâlpi pentru susținerea și întinderea conductoarelor și 3 stâlpi terminali, ce va face legătura între stația electrică Bălți și stația electrică Suceava, care va traversa teritoriul al 12 autorități publice locale, după cum urmează:

- **Municipiul Bălți:** *satul Sadovoe;*
- **Raionul Glodeni:** *comuna Balatina, comuna Cuhnești, satul Dușmani, satul Ciuciulea, satul Limbenii Vechi, satul Limbenii Noi, satul Fundurii Vechi;*
- **Raionul Fălești:** *comuna Obreja Veche, comuna Hiliuți, satul Pârlița;*
- **Raionul Rîșcani:** *satul Corlăteni.*

Având în vedere că LEA 400 kV Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, fac parte din cadrul aceluiași Proiect strategic pentru țară, se propune că lucrările de construcție citate să fie declarate de utilitate publică de interes național, în conformitate cu prevederile Legii de expropriere pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

Totodată, se propune că legea să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ținând cont de importanța lucrărilor ce urmează a fi executate și termenul de efectuare a lucrărilor menționate supra. Termenul de realizare a proiectului fiind stabilit pentru trimestrul IV al anului 2027, în conformitate cu Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 829/2023.

Din considerentul termenului de realizare a lucrărilor de construcție și apreciind corespunzător importanța Proiectului de infrastructură citat, precum și reieșind din Decizia Consiliului Suprem de Securitate nr. 01-02-01 din 15 ianuarie 2025, care include recomandare de accelerare a procesului de construcție a LEA, proiectul de lege vine cu derogări de la norme generale și speciale. Prin urmare, derogările prevăzute de proiect sunt necesare pentru urgentarea proceselor administrative precum eliberarea actelor permissive, specificând clar și responsabilitățile entităților implicate în implementarea proiectului.

Respectiv, prin proiectul de lege se intenționează ca procedura de expropriere să se inițieze prin derogare de la art. 61 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, care specifică că exproprierea terenului poate avea loc doar dacă operatorii de sistem nu au reușit să obțină dreptul de folosință sau de servitute asupra terenului și/sau dacă demonstrează că lucrările enumerate la art. 57 din Legea nr. 107/2016 vor împiedica substanțial folosirea ori chiar vor face imposibilă folosirea de către proprietar a terenului său. În acest sens Proiectul de lege în cauză prevede aplicarea unei proceduri speciale de expropriere, care va permite accelerarea proceselor administrative.

O altă derogare fiind cea de la prevederile art. 105 alin. (2) lit. b) și art. 107 alin. (9), art. 156 alin. (5) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023, dispozițiile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999 care are drept scop neadmiterea tergiversării lucrărilor de construcție care pot fi condiționate de emiterea certificatului de urbanism și certificatului de descărcare de sarcina arheologică, însă, cu condiția ca lucrările de construcție în zonele cu patrimoniu arheologic să fie efectuate doar după realizarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică.

Pentru art. 58, 59, 61 din Codul funciar, derogarea este necesară în scopul atingerii obiectivului strategic și de importanță națională. Totodată, retragerea temporară a unor terenuri din circuitul agricol sau din fondul forestier pentru executarea lucrărilor de construcție cu aprobarea de către autoritățile administrației publice locale și ai deținătorilor de terenuri, va tergiversa semnificativ procesul de implementare a proiectului și atingerii indicatorilor cantitativi și calitativ în termenul preconizat pentru realizarea proiectului. Astfel, retragerea terenurilor din circuit silvic sau agricol în proiectul de lege, se propune a fi realizată prin efectul legii de utilitate publică și de interes național.

Derogarea de la prevederile art. 9 alin. (1) din Legea drumurilor nr. 509/1995, este propusă având în vedere experiența obținută în cadrul proiectului de construcție a LEA Vulcănești-Chișinău, fiind necesară pentru accelerarea procesului de emitere a autorizației de amplasare a obiectivului în zona drumului public.

Suplimentar, prin Proiectul de lege se propune derogarea de la art. 3, art. 15 alin. (2) și alin. (5) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, astfel încât inițierea formării bunului imobil să fie efectuată de către Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” (IPOT). În acest sens, se menționează că experiența anterioară a IPOT, inclusiv capacitățile sale instituționale, a fost una de succes, iar lucrările cadastrale realizate au atins un nivel înalt de execuție în cadrul proiectelor similare, cum ar fi Proiectul de Dezvoltare a Sistemului Electroenergetic și Proiectul „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Republica Moldova”.

Astfel, prin desemnarea IPOT pentru inițierea formării bunurilor imobile pe întreg traseul LEA, se va asigura executarea lucrărilor necesare fără a afecta termenul general de realizare a proiectului și, totodată, într-un mod unitar pentru toate bunurile imobile. Aceasta reprezintă o abordare mai eficientă comparativ cu situația în care această acțiune ar fi fost realizată individual de către proprietarii terenurilor, conform prevederilor Legii nr. 354/2004.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

A fost analizată opțiunea de a nu declara de utilitate publică de interes național lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV.

Motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare sunt cele aferente termenului de realizare stabilite prin actele de planificare naționale proiectului, care în cazul efectuării lucrărilor fără a fi declarate de utilitate publică de interes național, vor fi depășite considerabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil. Proiectul de lege nu implică acțiuni de reformă structurală sau instituțională în sectorul public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Cu referire la finanțare, precizăm că resursele financiare pentru realizarea proiectului LEA 400 kV Bălți-Suceava, urmează a fi realocate prin intermediul unui Acord de împrumut dintre

Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în valoare de 14,8 milioane Euro, ceea ce reprezintă o cofinanțare a Proiectului în cuantum de 40%. Cealaltă parte a sumei în valoare de 14,8 milioane Euro (40%) urmează a fi finanțată/contractată prin intermediu Băncii Europene de Investiții (BEI) în baza unui Acord de Împrumut și o componentă de grant în valoare de 7,4 milioane Euro (20%) care urmează a fi acordată de Uniunea Europeană, prin intermediul Platformei de Investiții de Vecinătate, valoarea totală a proiectului fiind estimată la 37,0 milioane Euro. Perioada de valorificare a mijloacelor primite din partea emitentei externe este 2025 – 2027. Documentele de licitație pentru părți componente ale proiectului citate sunt în curs de pregătire. Lansarea procedurilor de licitație este planificată de către unitatea de implementare a proiectului (ÎS „Moldelectrica”) pentru trimestrul 1 2025.

Subsecvent, menționăm că proiectul de infrastructură în cauză este reflectat în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2025-2027, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 561/2024, în lista principalelor măsuri și acțiuni planificate pentru anii 2025-2027, aferent sectorului energetic.

În ceea ce se referă la estimarea cheltuielilor pentru exproprierea terenurilor, se menționează că cuantumul despăgubirilor urmează a fi determinat ulterior în procesul de realizare a măsurilor necesare implementării proiectului de Lege propus spre examinare. Respectiv având în vedere că terenurile necesare pentru implementarea Proiectului sunt în general terenuri agricole (culturi, vii, livezi, pășuni, etc.) valoarea medie estimativă a despăgubirilor, în dependență tipul solului și alte parametri, situate pe amplasamentul lucrărilor de construcție LEA 400 kV Bălți-Suceava, se estimează a fi pentru 1 ar de teren afectat permanent cu modul de folosință-agricol de cca 2100 lei, atunci când arenda 1 ar de teren afectat pe durata executării lucrărilor/temporar cu modul de folosință similar este de cca 200 lei/an.

Totodată, este de menționat, că în etapa implementării proiectului de Lege, urmează a fi stabilită și procedura de evaluare a culturilor agricole în scopul stabilirii cuantumului de despăgubiri pentru acestea. Astfel, conform planului de măsuri de atenuare și îmbunătățire socială și de mediu prevăzut de Acordul de Proiect nr. 54567 din 13 martie 2024, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” va asigura elaborarea și actualizarea Planului de achiziții și de compensare a terenurilor.

Prin urmare, conform proiectului de Lege în cauză, despăgubire prenotate urmează a fi acoperite din mijloacele alocate de la bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul asupra sectorului privat se manifestă prin expropriările necesare pe traseul liniei electrice, afectând în special întreprinderile din zonele rurale, care ar putea fi afectate de eventualele restricții în utilizarea terenurilor temporar sau permanent.

Totodată, implementarea proiectului oferă oportunități economice pentru companiile din domeniul energetic în special producătorilor de energiei electrice din surse regenerabile din regiune, contribuind astfel la creșterea activității în sector prin creșterea posibilităților de export a energiei generate.

Pe termen lung, îmbunătățirea infrastructurii energetice poate reduce costurile pentru afaceri, sporind previzibilitatea, competitivitatea și atragerea de investiții.

4.4. Impactul social

Impactul social al lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, a fost examinat și expus prin Raportul privind impactul asupra mediului și impactul social ([link](#)).

Astfel, pentru prezentul Proiect, **s-a derulat Evaluarea Impactului Social și de Mediu (ESIA)** în conformitate cu cerințele legale naționale, precum și cu politicile și orientările de mediu și sociale adoptate de potențialele IFIs (BERD, BEI).

Proiectul de interconectare a sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și României, contribuie la îmbunătățirea semnificativă a securității aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor finali în condiții de prețuri rezonabile, ținând seama de participarea la piața unică de energie electrică a Uniunii Europene. Impactul rezidual asociat Proiectului pe toată durata acestuia, după implementarea măsurilor de reducere care includ măsuri de bune practici, soluții tehnice, campanii de măsurători, programe de monitorizare și planuri adecvate, etc., este estimat a fi minor sau neglijabil, limitat la zonele asociate derulării Proiectului pentru toate etapele acestuia.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
În baza prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, cu modificările ulterioare, ale Legii nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, cu modificările ulterioare, a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018, a altor acte normative speciale care reglementează procedura de evaluare a impactului asupra mediului, în scopul stabilirii condițiilor măsurilor pentru protecția mediului care sunt necesare a fi respectate la realizarea activității planificate, precum a soluțiilor alternative de diminuare a impactului negativ asupra mediului social care ar putea surveni în rezultatul desfășurării activității planificate, Agenția de Mediu a emis Acordul de Mediu nr. 08 din 19 august 2024 (link) la documentația privind evaluarea impactului asupra mediului pentru proiectul „Interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și României prin construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava”.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil. Proiectul nu presupune transpunerea actelor juridice ale UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În data de 2 ianuarie 2025 în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, Ministerul Energiei a anunțat despre inițierea procesului de elaborare a proiectului lege respectiv (link). Totodată, În conformitate cu art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, odată cu transmiterea de către Cancelaria de Stat spre avizare/expertizare, proiectul legii și nota de fundamentare la acesta au fost publicate spre consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Energiei și pe portalul consultativ particip.gov.md (link). Astfel, propunerile și obiecțiile aferente proiectului au fost luate în considerare, în procesul de definitivare al acestuia. Proiectul legii cu nota de fundamentare definitive și sinteza obiecțiilor și propunerilor la Proiect au fost publicate pe portalul consultativ particip.gov.md (link).
7. Concluziile expertizelor
Proiectul de lege a fost remis Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție, conform prevederilor art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Centrul Național Anticorupție prin scrisoarea nr. 06/2/4296 din 12 martie 2025, a prezentat Raportul de Expertiză Anticorupție la Proiectul nr. ELO25/10401 din 12

martie 2025, iar rezultatele examinării acestuia au fost reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor la Proiectul legii.

Proiectul de lege a fost remis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, conform prevederilor art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Ministerul Justiției prin scrisoarea nr. 04/2-2713 din 18 martie 2025 a prezentat propunerile și obiecții la Proiect, iar rezultatele examinării acestora au fost reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor la Proiectul legii.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava și modernizarea stației electrice Bălți 330 kV inclusiv construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV nu necesită modificarea, abrogare sau emiterea unor acte normative pentru încorporare a actului în cadrul normativ existent.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul de lege urmează a fi prezentat Parlamentului spre examinare.

Secretar de stat

/semnat electronic/

Constantin BOROSAN

SINTEZA

la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV

(denumirea proiectului actului normativ)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Nr. 17-351 din 03 februarie 2025</i>	1.	Cu referire la proiectul legii privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Nr. 21-525 din 03 februarie 2024</i>	1.	Ca urmare a examinării proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400kV (număr unic 27/MEn/2025), prin prisma competențelor legale, comunicăm următoarele. La data de 30.01.2025 a intrat în vigoare Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023, care la art. 44 alin. (3 ¹) stabilește că, „Planificarea și desfășurarea operațiunilor de urbanism pe terenurile din teritoriul extravilan, efectuate în scopul emiterii certificatului de urbanism pentru proiectare pentru obiectivele de	Se ia act. Proiectul de lege ajustat.

		infrastructură agricolă, pentru structurile de primire turistică din categoria pensiunilor agroturistice, pentru construcțiile industriale, pentru obiectivele cu destinație comunală, pentru obiectivele aferente rețelelor edilitare (inginerești), pentru instalațiile de producere a energiei, inclusiv din surse regenerabile, pentru obiectivele infrastructurii de transport, precum și pentru unitățile de comerț, unitățile de alimentație publică și stațiile de deservire tehnică a vehiculelor rutiere amplasate pe laturile terenurilor adiacente drumurilor publice, se realizează în baza planului urbanistic de detaliu și a memoriului explicativ aferent care includ reglementări în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului, elaborate și aprobate conform prevederilor legislației”.	
	2.	Subsecvent, dat fiind faptul că proiectul vizează bunurile imobile proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, situate în extravilan, considerăm oportună completarea proiectului cu norme adiționale care să reglementeze aspectele privind documentația de urbanism.	Se acceptă. Proiectul de lege ajustat prin completarea cu art. 8.
	3.	La art. 8 se face trimitere la prevederile art. 12 alin. (1) lit. a) și lit. h) din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, lege care a fost abrogată cu intrarea în vigoare a Codului Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023. Astfel, propunem modificarea art. 8 din proiectul de lege, după cum urmează: „Certificatul de urbanism și autorizația de construire a liniei electrice aeriene (LEA) 400kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației	Se acceptă parțial. Articolul respectiv se referă la aplicarea derogărilor aferente condițiilor de eliberare a autorizației de construire pentru lucrările de utilitate publică de interes național, necesare pentru accelerarea obținerii acestora.

		electrice Bălți 330kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400kV se vor emite în conformitate cu prevederile art. 107 alin. (9) și art. 156 alin. (2), (3) și (5) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023.”. Totodată, menționăm că modul de execuție a lucrărilor de utilitate publică de interes național, precum și procedura de emitere a autorizațiilor de construire și a celor de desființare, se vor desfășura conform Regulamentului privind procedura de emitere a certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire/desființare pentru lucrările de utilitate publică de interes național, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 489/2024.	În acest sens, având în vedere prevederile art. 156 alin. (3) și (5) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023, articolul în cauză a fost modificat și va avea următorul cuprins: „<i>Prin derogare de la prevederile art. 156 alin. (5) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023 care prevede procedura de emitere a autorizațiilor de construire și celor de desființare pentru lucrările de utilitate publică de interes național, în procesul executării lucrărilor de construcție prevăzute la art. 2, autorizația de construire se va emite fără acordul scris al proprietarului și acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren, fără certificatul de descărcare de sarcină arheologică, cu condiția ca lucrările de construcție în zonele cu patrimoniu arheologic să fie efectuate doar după realizarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică, precum și fără certificatul preliminar de performanță energetică – în cazul prevăzut de Legea nr.282/2023 privind performanță energetică a clădirilor.</i>”
--	--	--	--

	4.	În final, menționăm că Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este deschis în a acorda suport instituțional pentru definitivarea proiectului de lege conform cerințelor Codului Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023.	Se ia act.
Ministerul Finanțelor <i>Nr. 07/5-03/59/177 din 11 februarie 2025</i>	1.	La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-534 din 20.01.2025, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), autor – Ministerul Energiei și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică următoarele. 1. Se consideră necesar de a revizui modul de efectuare a plăților din bugetul de stat aferente exproprierii terenurilor și lucrărilor menționate în proiect (în proiect Guvernul, prin intermediul ÎS „Moldelectrica”), prin indicarea unei entități (autorități/instituții) bugetare. În conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, cheltuielile bugetare se efectuează doar prin intermediul autorităților/instituțiilor bugetare (art. 29 alin. (2)). Astfel, urmează a fi ajustate art. 6, 14, 15 și 19 din proiectul de lege.	Se acceptă. Proiectul de lege ajustat.
	2.	2. Nota de fundamentare nu reflectă cheltuielile integrale pentru implementarea proiectului, fiind descrise doar resursele externe pentru construcția LEA 400 kV. Astfel, se solicită de a completa Nota de fundamentare cu estimarea cheltuielilor pentru exproprierea terenurilor, precum și alte cheltuieli	Se acceptă. Proiectul Notei de fundamentare ajustat la capitolul 4.2. „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative.”.

		aferente proiectului, sursa de acoperire a acestora (cu indicarea autorității), perioada de planificare în buget (pentru anul 2025)/CBTM (pentru 2026-2027), precum și descrierea perioadei de valorificare a mijloacelor primite din partea BERD și BEI.	
Ministerul Mediului Nr. 13-05/299 din 04 februarie 2025	1.	În contextul examinării proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2024), Vă comunicăm susținerea acestuia cu următoarea recomandare: Se propune că prezenta redacție a pct. 24 din anexa la proiectul de lege vizat, și anume „Tăierea copacilor de pe suprafețele împădurite se va efectua de către Agenția „Moldsilva” cu titlu gratuit, în conformitate cu legislația aplicabilă privind autorizarea lucrărilor de defrișare a arborilor. Responsabilitatea defrișării cioturilor după tăiere îi revine executorului de lucrări”, să se substituie cu următoarea redacție: <i>„Lucrările de exploatare a masei lemnoase se vor efectua în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea regnului vegetal nr. 239-XVI din 08.11.2007, după cum urmează:</i> <i>a) pe terenurile din fondul forestier gestionat de Agenția „Moldsilva”, cu titlu gratuit, de către entitățile subordonate Agenției;</i> <i>b) pe terenurile din proprietatea publică a unităților administrativ - teritoriale, de către întreprinderile silvice subordonate Agenției „Moldsilva”, în bază de contracte, încheiate între primarii și întreprinderile</i>	Se acceptă parțial. În ceea ce se referă la pct. b, având în vedere existența riscului că autoritățile publice locale nu vor bugetat aceste cheltuieli, respectiv nu vor putea contracta servicii respective, fapt care va genera întârzieri în realizarea proiectului, punctul în cauză a fost ajustat după cum urmează: <i>„Lucrările de exploatare a masei lemnoase se vor efectua în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea regnului vegetal nr. 239-XVI/2007, după cum urmează:</i> <i>a) pe terenurile din fondul forestier gestionat de Agenția „Moldsilva”, cu titlu gratuit, de către entitățile subordonate Agenției;</i> <i>b) pe terenurile din proprietatea publică a unităților administrativ – teritoriale și terenurile proprietate privată a persoanelor afectate, de către executorul lucrărilor de construcție în baza autorizației</i>

		<i>silvice, în raza de activitate a căroră se află terenurile vizate.</i> <i>Responsabilitatea privind defrișarea cioatelor în procesul de efectuare a lucrărilor de exploatare a masei lemnoase îi revine executorului lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene”.</i> Concomitent, menționăm că întreprinderile silvice subordonate Agenției „Moldsilva” se află la autonomie financiară și nu au prevăzute în bugetul economico - financiar, mijloace bănești necesare pentru executarea lucrărilor de exploatare a masei lemnoase pe terenurile altor deținători.	<i>pentru tăierea vegetației forestiere obținute la cererea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”.</i> <i>Responsabilitatea privind defrișarea cioatelor în procesul de efectuare a lucrărilor de exploatare a masei lemnoase îi revine executorului lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene.”</i>
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare <i>Nr. 21-03/143 din 24 ianuarie 2025</i>	1.	la nr. 18-69-534 din 20.01.2025 În contextul examinării proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), Vă comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Culturii <i>Nr. 05/1-09/338 din 03 februarie 2025</i>	1.	Ministerul Culturii a examinat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), și, în limitele competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Consiliul Concurenței <i>Nr. DJ-06/80-127 din 06 februarie 2025</i>	1.	Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 05 februarie 2025, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr.183/2012, proiectul de lege privind	Se acceptă.

		declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025) și, în limitele competenței sale, comunică despre lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea acestuia.	
Agenția Proprietății Publice <i>Nr. 05-05-476 din 23 ianuarie 2025</i>	1.	Urmare demersului Cancelariei de Stat nr. 18-69-534 din 20 ianuarie 2025, înregistrat în registrul electronic de evidență a documentelor cu nr. 636 din 21.01.2025, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți – Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), autor – Ministerul Energiei și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică <i>Nr. 06-01/611 din 04 februarie 2025</i>	1.	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a examinat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, expediat spre avizare prin demersul Cancelariei de Stat nr. 18-69-534 din 20 ianuarie 2025 (număr unic 27/MEn/2025) și comunică susținerea de principiu al acestuia.	Se ia act.

		Cu titlu de recomandare, în scopul neadmiterii compromiterii procesului de implementare a proiectului de Interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România (Faza II), Agenția consideră că proiectul de lege propus spre avizare în redacția actuală, urmează să fie ajustat în concordanță cu rigorile art. 46 alin. (2) din Constituția RM și în corespundere cu art. 1 protocolul 1 CEDO. Conform art. 46 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire. Art. I, protocolul I CEDO, stabilește că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. În opinia ANRE normele derogatorii prevăzute de art. 7 - 11, 17 și 21 din proiectul de lege propus spre avizare, urmează să respecte „principiul previzibilității” procedurilor stabilite de Lege nr. 488/1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, fără să aducă atingere principiului securității raporturilor juridice. Cu referire la modul de evaluare a despăgubirilor, este relevantă cauza CtEDO Osmanyany și Amiraghyany v. Armenia, cererea nr. 71306/11, în care Curtea a constatat expres și în unanimitate faptul că stabilirea valorii de piață a terenului expropriat, fără abordarea pierderii de către fermieri a principalei lor surse de	
--	--	--	--

		venit reprezintă o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 CEDO (Protecția proprietății). Relevant este faptul că în cauza <i>Osmanyany și Amiraghyany vs Armenia</i>, reclamanților li s-au acordat compensații care reprezentau cea mai înaltă valoare de piață estimată din trei evaluări diferite, plus 15% ca excedent legal. Cu toate acestea Curtea a constatat faptul că aceste despăgubiri nu au fost suficiente. În acest context, ANRE consideră imperios necesar de a specifica că dispoziția care înlătură compensarea pierderilor pentru schimbarea destinației terenurilor, nu va afecta persoanele fizice și juridice din domeniul privat, fiind necesar de prevăzut un mecanism complex de compensare a prejudiciilor care să se încadreze în noțiunea de „dreaptă și prealabilă despăgubire”.	
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru <i>Nr. 36/01-06/74 din 20 ianuarie 2025</i>	1.	Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a examinat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), și în limita competențelor funcționale atribuite comunică susținerea acestuia, cu următoarele propuneri. <i>La art. 13, cuvintele „Agenției Servicii Publice” se vor înlocui cu cuvintele ”Agenției Geodezie Cartografie și Cadastru”.</i>	Se acceptă. Proiectul de lege ajustat.
	2.	La art. 17, ultimul enunț propunem în următoarea redacție: „În baza actului de expropriere și a dosarelor cadastrale perfectate în modul stabilit de actele normative, la cererea titularului de drept, Agenția	Se acceptă. Proiectul de lege ajustat.

		Geodezie, Cartografie și Cadastru va asigura efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile, din mijloacele financiare alocate de la bugetul de stat.”	
Agencia Servicii Publice <i>Nr. 01/1461 din 03 februarie 2025</i>	1.	Ca urmare a examinării proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), Agenția Servicii Publice comunică lipsa de obiecții.	Se acceptă.
Congresul Autorităților Locale din Moldova <i>Nr. 32 din 27 ianuarie 2025</i>	1.	În Art. 1 (În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: Act de expropriere – hotărâre a Guvernului Republicii Moldova care nominalizează proprietarii bunurilor imobile expropriate, indică numerele cadastrale și suprafețele acestor bunuri, precum și categoria de folosință a bunurilor imobile în conformitate cu prevederile legale aplicabile, și prin care se instituie Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor): 1.1. cuvântul „proprietarii” se propune a se substitui cu textul „proprietarii/deținătorii”, pe motiv că obiect al exproprierii sunt și drepturile de folosință, care pot aparține unor deținători, alții decât proprietarii. Propunerea este valabilă pentru tot textul proiectului de lege, la cazul și forma gramaticală corespunzătoare;	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
	2.	1.2. cuvintele „categoria de folosință a” necesită a se substitui cu cuvintele „categoria de destinație și modurile de folosință ale”, având în vedere că conform Codului funciar nr. 22/2024 – terenurile au mai multe	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

		categorii de destinație, fiecare cu mai multe moduri de folosință (art. 3 alin. (4): „Terenurile din fiecare categorie de destinație pot avea mai multe moduri de folosință”). Obiecția este valabilă și pentru pct. 7 și pct. 10 din anexa la proiect.	
	3.	2. În Art. 8 (Prin derogare de la prevederile art.12 alin. (1) lit. a) și lit. h) din Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, autorizația de construire se emite de către primarii localităților pe ale căror teritorii se vor desfășura lucrările de construcție prevăzute la art. 3, fără acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren, inclusiv al proprietarilor, ale căror interese pot fi afectate nemijlocit atât în procesul executării lucrărilor de construcție, ...): textul „art.12 alin. (1) lit. a) și lit. h) din Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, autorizația de construire se emite de către primarii localităților pe ale căror teritorii se vor desfășura lucrările de construcție prevăzute la art. 3” necesită a se substitui cu textul cu următorul cuprins: „Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, actele permissive în construcții se emit”, pe motiv că pentru lucrările declarate de utilitate publică de interes național actele permissive se emit de către instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicilor în domeniile de competență. Art. 107 alin. (9) din Codul urbanismului și construcțiilor prevede că: „Certificatul de urbanism pentru proiectare pentru lucrările declarate de utilitate publică de interes	Se acceptă parțial. Având în vedere avizul Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale articolul în cauză va avea următorul cuprins „<i>Prin derogare de la prevederile art. 156 alin. (5) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023 care prevede procedura de emitere a autorizațiilor de construire și celor de desființare pentru lucrărilor de utilitate publică de interes național, în procesul executării lucrărilor de construcție prevăzute la art. 2, autorizația de construire se va emite fără acordul scris al proprietarului și acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren, fără certificatul de descărcare de sarcină arheologică, cu condiția ca lucrările de construcție în zonele cu patrimoniu arheologic să fie efectuate doar după realizarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică, precum și</i>

		național se emite de către instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicilor în domeniile de competență ale acestuia”. Art. 107 alin. (9) din Codul urbanismului și construcțiilor prevede că: (3) Autorizațiile de construire și cele de desființare aferente lucrărilor declarate de utilitate publică de interes național se emit de către instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicii în domeniile de competență ale acestuia.	<i>fără certificatul preliminar de performanță energetică – în cazul prevăzut de Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor.”</i>
	4.	3. În Art. 11 (Prin derogare de la prevederile art. 72, 74 și 80 din Codul funciar nr. 828/1991, retragerea din circuitul agricol sau silvic a terenurilor afectate de lucrările de construcție de interes național menționate la art. 3 are loc prin efectul prezentei legi și este: a) definitivă, în cazul terenurilor afectate permanent de lucrările supratereane necesare pentru construcția obiectivelor menționate, cu trecerea lor în categoria de terenuri destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor și cu alte destinații speciale; (...). Prin derogare de la prevederile art. 12 din Legea nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, excluderea din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic, precum și din circuitul agricol sau silvic, a terenurilor afectate de lucrările de construcție de interes național menționate la art. 3 se va efectua fără compensarea pierderilor):	Se acceptă parțial. Actul „Codul funciar nr. 828/1991” a fost substituit cu „Codul funciar nr. 22/2024” cu specificarea articolelor 58, 59, 61 pentru care se necesită aplicarea derogării.

		3.1. textul „art. 72, 74 și 80 din Codul funciar nr. 828/1991” și textul „art. 12 din Legea nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului” necesită a fi substituite cu textul cu următorul cuprins: „Codului funciar nr. 22/2024”;	
	5.	3.2. textul „industriei, transporturilor, telecomunicațiilor și cu alte destinații speciale” necesită a se substitui cu cuvintele „construcțiilor și amenajărilor” (a se vedea categoriile de destinație conform Codului funciar nr. 22/2024, la art. 3 alin. (3);	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
	6.	3.3. cuvintele „fondului silvic” necesită a se substitui cu cuvintele „fondului forestier”, respectiv cuvântul „silvic” cu cuvântul „forestier” (categoria de destinație conform Codului funciar nr. 22/2024 este fondul forestier).	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
	7.	3.4. referitor la textul „se va efectua fără compensarea pierderilor” menționăm, că veniturile (compensațiile) de la excluderea terenurilor din circuitul agricol și forestier aparțin bugetelor locale. Prin urmare, proiectul trebuie să prevadă acoperirea acestor venituri ale bugetelor locale din fondul de expropriere sau să solicite consiliilor locale să scutească expropriatorul de plata compensațiilor.	Se acceptă parțial. Proiectul de lege a fost ajustat prin excluderea aliniatului în cauză, având în vedere prevederile art. 60 alin. (4) lit. a) din Codul funciar nr. 22/2024. Respectiv, pierderile cauzate de schimbarea destinației terenurilor cu destinație agricolă și a celor destinate fondului forestier nu se compensează în cazul unor lucrări de utilitate publică, declarate astfel în condițiile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

	8.	4. În Art. 15 (Responsabil de efectuarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului (identificarea bunurilor proprietate privată, delimitarea proprietății publice, modificarea planurilor cadastrale și elaborarea planurilor geometrice, formarea bunurilor imobile, elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului după necesitate, elaborarea studiilor pedologice și întocmirea dosarelor de schimbare a categoriei de destinație după necesitate), de evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile menționate la art. 4 este Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”): cuvintele „proprietate privată” necesită a se substitui „și a drepturilor supuse exproprierii”, pe motiv că și bunurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale (nu doar cele proprietate privată) și drepturile de folosință asupra bunurilor se supun exproprierii.	Se acceptă parțial. Proiect de lege a fost ajustat în conformitate cu propunerea din avizul ÎS „Moldelectrica”.
	9.	5. În Art. 20 (În sensul prezentei legi se consideră nule: b) actele juridice prin care se face includerea obiectelor supuse exproprierii în perimetrul localității, precum și cele prin care se face trecerea bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale dintr-un domeniu al proprietății publice în altul ori în proprietatea unei alte unități administrativ teritoriale): cuvintele „perimetrul localității” se propun a se substitui cu cuvintele „intravilanul localităților”, pe motiv că prin „perimetrul localității” se poate înțelege hotarul unității administrativ teritoriale care include intravilanul și extravilanul.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Banca Europeană de Investiții	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
ÎS „Moldelectrica” <i>nr. 46-43/226 din 27 ianuarie 2025</i>	1.	În legătură cu demersul Ministerului Energiei cu privire la avizarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), Î.S. "Moldelectrica" Vă prezintă următoarele propuneri: 1. la art. 8 excluderea mențiunilor cu privire la prevederile Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, deoarece aceasta va fi abrogată începând cu 30.01.2025. Prevederile aplicabile urmează a fi regăsite în Codul urbanismului și construcțiilor, la caz propunem art. 148 alin. [1) lit. b) și lit. j) Codul urbanismului și construcțiilor.	Se acceptă parțial. Având în vedere avizul Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale articolul în cauză va avea următorul cuprins „<i>Prin derogare de la prevederile art. 156 alin. (5) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023 care prevede procedura de emitere a autorizațiilor de construire și celor de desființare pentru lucrărilor de utilitate publică de interes național, în procesul executării lucrărilor de construcție prevăzute la art. 2, autorizația de construire se va emite fără acordul scris al proprietarului și acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren, fără certificatul de descărcare de sarcină arheologică, cu condiția ca lucrările de construcție în zonele cu patrimoniu arheologic să fie efectuate doar după realizarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică, precum și</i>

			<i>fără certificatul preliminar de performanță energetică – în cazul prevăzut de Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor.”</i>
	2.	2. În tot textul proiectului de Lege (art. art. 13, 17 și pct. pct. 1 - 3 din Anexă), propunem înlocuirea instituției – „Agenția Servicii Publice” cu: Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile, or, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 959/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru [restructurarea domeniului geodezie, cartografie și cadastru și modificarea unor acte normative), domeniul cadastrului bunurilor imobile a fost preluat de către Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile. Subsecvent, atragem atenția asupra faptului că s. Ciuciulea, r-nul Glodeni (art. 4, 6 din proiect), este inclusă în cadrul Proiectului de înregistrare și evaluare funciară (PIEF), motiv pentru care Î.S. „Moldelectrica” nu poate stabili existența unui proiect de organizare a teritoriului [nu se cunoaște despre elaborarea acestuia) și nu este identificat contractantul. Acest fapt urmează să fie concretizat la executanții lucrărilor din cadrul PIEF. Măsurile de expropriere în unitatea teritorial administrativă Ciuciulea ar putea genera efectuarea unor lucrări și alocări financiare suplimentare.	Se acceptă parțial. Proiect de lege ajustat. În ceea ce se referă la art. 13 acesta a fost ajustat în conformitate cu avizul Agenției Geodezie Cartografie și Cadastru.
	3.	Totodată, reiterăm asupra faptului că, în calitate de operator de sistem de transport al energiei electrice, și având în vedere atribuțiile/obligățiile acesteia ce vor reieși din eventuala aprobare a proiectului de Lege	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

		propus, I.S. "Moldelectrica" Vă informează că nu dispune de resurse umane (specialiști în domeniul patrimonial) suficiente pentru realizarea volumului de acțiuni care rezultă din procedura de expropriere ce urmează a fi efectuată în baza prezentului proiect de Lege. În acest sens, solicităm analizarea posibilității realizării măsurilor necesare pentru exproprierea bunurilor imobile proprietate publică și/sau privată, utilizate în lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, de către sau cu suportul Unității consolidate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei, aceasta având o experiență similară în cadrul lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău. Amintim că, anterior a fost remis proiectul de Lege vizat, cu comentariile și modificările introduse în fișierul de format Word.	
ÎS „Moldelectrica” (aviz suplimentar) <i>nr. 46-43/298 din 31 ianuarie 2025</i>	1.	În legătură cu demersul Ministerului Energiei cu privire la avizarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), ÎS "Moldelectrica" suplimentar la scrisoarea nr. 46-43/226 adresată Ministerului Energiei la 27.01.2025, Vă prezintă următoarele propuneri:	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

	1) La art. 5 din proiectul Legii de introdus în text cuvântul „construcția” după sintagma: [...]de lucrările necesare pentru. Respectiv, propunem ca art. 5 din proiectul Legii să fie în următoarea redacție: Exproprierea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile indicate la art. 4 lit. a) se referă la acele bunuri imobile care vor fi afectate permanent de lucrările necesare pentru construcția liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport a energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, iar exproprierea dreptului de folosință sau a altor drepturi reale prevăzute la art. 4 lit. b) se va efectua temporar, pe durata executării lucrărilor de construcție respective.	
2.	2) La art. 6 reiterăm asupra propunerii de înlocuire a persoanei responsabilă de realizarea măsurilor necesare pentru exproprierea bunurilor imobile proprietate publică și/sau privată, utilizate în lucrările de construcție liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava. Astfel, în locul întreprinderii de Stat "Moldelectrica" să fie indicată Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei (UCIPE). Motivele acestei modificări au fost expuse în scrisoarea I.S. "Moldelectrica" nr. 46-43/226 din 27.01.2025.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
3.	3) La art. 11 din proiectul de Legea atenționăm asupra faptului intrării în vigoare la data de 07.03.2025 a noului Cod funciar nr. 22 din 15.02.2024, respectiv art. 72, 74 și 80 din Codul funciar nr. 828/1991 vor fi abrogate.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

		Prevederile aplicabile urmează a fi regăsite în noul Cod funciar nr. 22 din 15.02.2024, la caz propunem art. 58, 59, 61. Totodată, la art. 11 din proiectul legii atragem atenția asupra terminologiei utilizate în textul normei juridice, or, noul Cod funciar operează cu noțiunile de "fond forestier" în loc de „silvic". În acest sens, propunem primul aliniat al art. 11 din proiectul Legii în următoarea redacție: "Prin derogare de la prevederile art. 58, 59, 61 din Codul funciar nr. 22 din 15.02.2024. retragerea din circuitul agricol sau din fondul forestier a terenurilor afectate de lucrările de construcție de interes național menționate la art. 3 are loc prin efectul prezentei legi și este".	
4.	4) De asemenea, la lit. [a) a art. 11 din proiectul Legii, considerăm oportună modificarea sintagmei: "terenuri destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor și cu alte destinații speciale" în corespundere cu prevederile legale ce vor fi operate în legătură cu intrarea în vigoare a Ordinului Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare nr. 23 din 13.11.2024 cu privire la aprobarea Clasificatorului terenurilor după categoria de destinație și folosință, care va intra în vigoare la 07.03.2025. Astfel, potrivit pct. 4.6. din Anexa nr. 1 a Ordinului ANIF nr. 23/2024, terenurile aferente rețelelor electrice se regăsesc la categoria de destinație - Terenuri destinate construcțiilor și amenajărilor, modul de folosință - terenuri pentru amplasarea obiectivelor tehnico-edilitare.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.	

		În această ordine de idei, propunem modificarea art. 11 lit. a) din proiectul Legii în următoarea redacție: „a) definitivă, în cazul terenurilor afectate permanent de lucrările suprateane necesare pentru construcția obiectivelor menționate, cu trecerea lor în categoria de terenuri destinate construcțiilor și amenajărilor;”	
	5.	5) Subsecvent, menționăm despre modificările ce urmează a fi operate în ultimul aliniat al art. 11 din proiectul de Lege, or, art. 12 din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308/1997, v-a fi abrogat din 07.03.2025, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod funciar nr. 22 din 15.02.2024. Respectiv, propunem următoarea redacție a ultimului aliniat al art. 11 din proiectul de Lege: „Prin derogare de la prevederile art. 60, 62 din Codul funciar nr. 22 din 15.02.2024, excluderea din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului forestier, precum și din circuitul agricol sau din fondul forestier, a terenurilor afectate de lucrările de construcție de interes național menționate la art. 3 se va efectua fără compensarea pierderilor.”	Se acceptă parțial. Proiectul de lege a fost ajustat prin excluderea aliniatului în cauză, având în vedere prevederile art. 60 alin. (4) lit. a) din Codul funciar nr. 22/2024. Respectiv, pierderile cauzate de schimbarea destinației terenurilor cu destinație agricolă și a celor destinate fondului forestier nu se compensează în cazul unor lucrări de utilitate publică, declarate astfel în condițiile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.
	6.	6) Reieșind din motivele enunțate în scrisoarea nr. 46-43/226 adresată Ministerului Energiei la data de 27.01.2025, și în eventualitatea modificării art. 6 din proiectul de Lege cum s-a solicitat supra, la art. 14 din proiectul Legii propunem înlocuirea Întreprinderii de Stat "Moldelectrica" cu Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei (UCIPE).	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
	7.	7) În scopul respectării unei coerențe și a succesiunii logice din punct de vedere a prevederilor	Se acceptă.

		normative/noțiunilor din domeniul cadastral, propunem următoarea redacție a art. 15 din proiectul Legi: „Responsabil de efectuarea lucrărilor cadastrale (delimitarea, întocmirea și actualizarea planurilor cadastrale, planurilor geometrice, formarea bunurilor imobile), întocmirea dosarelor cadastrale, evaluarea prejudiciilor și elaborarea/promovarea actelor privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile (terenurilor) menționate la art. 4 este Agenția Proprietății Publice prin intermediul I.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului. Finanțarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate vor fi realizate prin intermediul Unității consolidate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei din alocațiile bugetare preconizate. După necesitate, finanțarea lucrărilor de elaborare a proiectelor de organizare a teritoriului în localitățile care sunt situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică din extravilanul și/sau intravilanul acestora, va fi realizată prin intermediul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru iar mijloacele financiare vor fi alocate de la bugetul de stat”	Proiect de lege ajustat.
	8.	8) La art. 19 din proiectul Legii, de asemenea propunem înlocuirea Întreprinderii de Stat "Moldelectrica" cu Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei (UCIPE), în cazul în care se vor admite propunerile de modificare a art. 6 din proiect.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
	9.	Cu referire la proiectul Anexei (procedura specială de expropriere) la proiectul Legii privind declararea	Se acceptă parțial.

	utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV. 9) În scopul asigurării eficacității executării procesului de expropriere propunem modificarea pct. 2 din Anexa la Lege în următoarea redacție: „După declararea utilității publice și prezentarea schemei de amplasare a pilonilor, Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, în termen de 90 de zile, va identifica proprietarii bunurilor imobile indicate la art. 4. Concomitent cu aceasta, Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile va asigura, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale, în conformitate cu schema de amplasare a pilonilor, notarea interdicției de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere în Registrul bunurilor imobile, exceptând transmiterea respectivelor bunuri în proprietatea sau în folosința statului.”	Având în vedere termenii de realizare a proiectului de infrastructură în cauză se consideră relevant păstrarea termenului de 45 de zile pentru identifica proprietarii bunurilor imobile, prin similitudine cu Legea nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești.
10.	10) La pct. 3 lit. b) din Anexă, propunem înlocuirea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” cu Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei (UCIPE).	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
11.	11) Întru respectarea prevederilor legale și a noțiunilor utilizate în reglementările ce țin de fondul forestier, precum și facilitarea procesului de expropriere a bunurilor imobile, considerăm necesar modificarea pct. 24 din Anexa la proiectul de Lege, și anume în următoarea redacție:	Se acceptă parțial. Pct. 24 ajustat în conformitate cu avizul Ministerului Mediului.

		"Tăierea vegetației forestiere în fondul forestier și din afara fondului forestier. amplasate pe terenurilor afectate de lucrările de construcție de interes național menționate la art. 3 din prezenta Lege, indiferent de forma de proprietate și apartenență departamentală a acestora, se va efectua de către Agenția „Moldsilva” cu titlu gratuit în conformitate cu legislația aplicabilă privind autorizarea lucrărilor de defrișare a arborilor. Responsabilitatea defrișării cioturilor după tăiere îi revine executorului de lucrări"	
	12.	12) Totodată, pentru a evita tergiversarea efectuării lucrărilor de tăiere a vegetației forestiere și încetinirea construcției propriu-zise a liniei electrice aeriene, propunem introducerea unui pct. suplimentar în Anexă, de exemplu: pct. 24' cu următoarea redacție: "La cererea Î.S. „Moldelectrica”, autoritățile publice locale, proprietarii de păduri private și alți proprietari deținători de terenuri pe care sunt amplasate vegetație forestieră în fondul forestier, sunt obligați în termen de 30 zile de a depune cererea de autorizare și actele necesare la Agenția de Mediu pentru obținerea autorizației pentru tăierile în fondul forestier în corespundere cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 27 din 19.01.2004"	Se acceptă parțial. Proiect de lege ajustat conform propunerii din avizul UCIPE.
	13.	13) În vederea respectării prevederilor art. 11 alin. [1] din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488 din 08.07.1999, propunem modificarea termenului de soluționare a contestațiilor prevăzută pct. 27 din Anexă, prin majorare la 60 zile.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii Nr. 03/1-94 din 31.01.2025	1.	Urmare examinării proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), autor - Ministerul Energiei, Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energeticii (UCIPE) comunică următoarele. Noțiunile de la art. 1 din proiectul de lege, „Planul de acțiuni cu privire la strămutare”, „Comitetul de monitorizare a impactului social”, „Mecanismul de soluționare a reclamațiilor” urmează a fi ajustate în conformitate cu politicile Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare și în conformitate cu Acordul de Proiect. La caz, textul „OP 4.12 „Strămutarea involuntară” a Băncii Mondiale” urmează a fi exclus, în contextul în care politica respectivă se referă doar la proiectele finanțată de către Banca Mondială. După determinarea politicilor de strămutare aplicabile, este necesar de revizuit și textul art. 19 din proiectul de lege precum și textul pct. 7 din procedura specială din anexă la proiectul de lege. Totodată, din textul definițiilor pentru noțiunile „Comitetul de monitorizare a impactului social” și „Mecanismul de soluționare a reclamațiilor” se înțelege faptul că această structură și mecanism derivă din conținutul acordurilor de finanțare, pe când unicul acord de finanțare la acest capitol – Acord de Împrumut ratificat prin Legea nr. 104/2024 – nu prevede astfel de mecanisme.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
---	----	---	---

		La caz, odată ce politica de mediu și social a BERD de asemenea prevăd astfel de mecanisme, propunem ajustarea noțiunilor respective, astfel încât Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” să fie responsabilă de gestionarea acestor mecanisme: Mecanismul de soluționare a reclamațiilor și comitetul de monitorizare a impactului social, în contextul în care Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” urmează să gestioneze lucrările de construcție în cadrul proiectului	
	2.	Textul definiției pentru noțiunea „comisia pentru soluționarea întâmpinărilor” urmează a fi ajustat prevederilor Legii nr. 488/1999, și anume faptul că comisia este alcătuită din 6 membri, în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (2) și (3) din Legea nr. 488/1999. Tot la acest capitol, considerăm oportun de a menține termenul de 60 de zile de examinare a întâmpinării, conform art.11 alin. (1) din Legea nr. 488/1999. Respectiv, propunem substituirea termenului de 30 de zile cu termenul de 60 de zile, în textul pct. 27 din procedura specială din anexă la proiectul de lege. Tot la acest capitol, propunem menținerea termenului de 15 zile de comunicare a deciziei comisiei, conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 488/1999. Respectiv, propunem substituirea termenului de 5 zile din pct. 27 din procedura specială din anexă cu termenul de 15 zile.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
	3.	În textul proiectului de lege, se operează cu mai multe acte normative care sunt abrogate sau urmează a fi abrogate, printre care: mai multe capitole din Legea nr. 1308/1997, Codul funciar nr. 828/1991, Legea nr. 163/2010. Prin urmare, textul legii urmează a fi ajustat cadrului normativ în vigoare, în special cu privire la	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

		modul de transmitere a dreptului de proprietate, modul de estimare a prețului oferit cu titlu de despăgubire și mecanismul de depunere a cererilor privind plata despăgubirilor.	
	4.	Subsecvent, considerăm oportun de a exclude mențiunea despre acordurile de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind Proiectul de dezvoltare a sistemului electroenergetic (nr. 6380–MD și nr. 6381–MD din 26 septembrie 2019) – acte juridice aplicabile procedurii de expropriere în derulare, conform Legii nr. 120/2022.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
	5.	În contextul în care procedura de expropriere conform proiectului de lege examinat urmează a fi implementată de către UCIPE, la art. 6, 14 și 15 din proiectul de lege urmează a fi substituită sintagma „Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” cu sintagma „Unității consolidate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei”. În aceeași ordine de idei, la pct. 3 din anexă la proiectul de lege, sintagma „Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” urmează a fi substituită cu sintagma „Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei”.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
	6.	Pentru o sincronizare efectivă a lucrărilor de construcție și a procedurii de expropriere, propunem identificare unui alt document în baza căruia IPOT urmează să identifice proprietarii bunurilor imobile. Astfel, la art. 6 din proiectul de lege și pct. 2 din procedura specială din anexă sintagma „aprobată în modul stabilit de legislație” urmează cu sintagma „aprobată de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”. O altă opțiune în acest sens este substituirea sintagmei „documentației	Se acceptă. Proiect de lege ajustat. Sintagma „aprobată în modul stabilit de legislație” a fost înlocuită de sintagma „aprobată de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”.

		de proiect aprobate în modul stabilit de legislație” cu sintagma „schita de proiect aprobată de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica””. La caz, identificarea unui document premergător documentației de proiect aprobate conform legislației (după cum este stipulat în proiectul legii) va permite inițierea procedurii de expropriere înaintea lucrărilor de construcție. Ca rezultat, o parte din persoanele afectate urmează a fi compensată până la începerea lucrărilor de construcție.	
	7.	La capitolul lucrărilor de prospecțiuni geologice, acestea fiind lucrări premergătoare lucrărilor de construcție este necesar de a crea un temei de drept care va reglementa dreptul Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” la efectuarea acestor lucrări, precum și sarcina pentru IPOT de a evalua prejudicial cauzat urmare a acestor lucrări. Propunem completarea procedurii speciale cu pct. 11 cu următorul text: „Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, pentru efectuarea lucrărilor de prospecțiuni geologice, va încheia acorduri cu proprietarii bunurilor imobile privind accesul în teren. Concomitent, Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului va efectua evaluarea prejudiciului cauzat de lucrările de prospecțiuni geologice, în conformitate cu legislația în vigoare, în temeiul unui contract încheiat în acest sens între Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului și Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”. Plata prejudiciului cauzat de lucrările de prospecțiuni geologice va fi asigurată de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”.”	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

	8.	Cu scopul de a reduce termenul procedurii de defrișare a vegetației forestiere de pe terenurile proprietate privată și de pe terenurile proprietate a autorităților publice locale, propunem completarea procedurii speciale din anexă cu pct. 24¹ și 24² cu următorul cuprins: „ 24¹. Tăierea vegetației forestiere de pe terenurile proprietate a autorităților publice locale, se va efectua de către executorul lucrărilor de construcție, în baza autorizației pentru tăierea vegetației forestiere obținute la cererea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”.”, „ 24². Tăierea vegetației forestiere de pe terenurile proprietate privată a persoanelor afectate se va efectua de către executorul lucrărilor de construcție în baza autorizației pentru tăierea vegetației forestiere obținute la cererea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”.”.	Se acceptă parțial. Având în vedere avizul Ministerului Mediului proiectul de lege a fost ajustat după cum: <i>„Lucrările de exploatare a masei lemnoase se vor efectua în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea regnului vegetal nr. 239-XVI/2007, după cum urmează:</i> <i>a) pe terenurile din fondul forestier gestionat de Agenția „Moldsilva”, cu titlu gratuit, de către entitățile subordonate Agenției;</i> <i>b) pe terenurile din proprietatea publică a unităților administrativ – teritoriale și terenurile proprietate privată a persoanelor afectate, de către executorul lucrărilor de construcție în baza autorizației pentru tăierea vegetației forestiere obținute la cererea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”.</i> <i>Responsabilitatea privind defrișarea cioatelor în procesul de efectuare a lucrărilor de exploatare a masei lemnoase îi revine executorului lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene.”</i>
--	----	--	--

	9.	În tot textul legii, propunem substituirea sintagmei „cont special deschis pe numele expropriatului” cu sintagma „cont special trezorerial”. Or, ținând cont de aranjamentele instituționale actuale și faptul că despăgubirile urmează a fi achitate din contul bugetului statului, sintagma „cont special trezorerial” este una mai potrivită în acest context. Totodată, propunem substituirea cuvântului „legalizate” cu cuvântul „certificate” din textul pct. 14 din anexă la proiectul de lege. La caz, legalizare copiilor ce confirmă dreptul de proprietate/folosință asupra obiectului exproprierii, reprezintă un exercițiu disproporționat pentru persoanele afectate de procedura de expropriere. Subsecvent, propunem completarea textului de la pct. 14 a) cu textul „și copia actului de identitate a expropriatului și după caz, a reprezentantului legal al expropriatului”, reieșind din faptul că toate mecanismele de plată accesibile implică identificarea persoanei (la caz – a persoanei afectate) prin intermediul actelor de identitate.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Agenția „Moldsilva” <i>nr. AM-02/12-122 din 24 ianuarie 2025</i>	1.	Urmare a examinării proiectului de lege cu privire la declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), autor - Ministerul Energiei, Agenția „Moldsilva” comunică că proiectul respectiv este avizat pozitiv, ținând cont de următoarea obiecție:	Se acceptă parțial. În ceea ce se referă la pct. b, având în vedere existența riscului că autoritățile publice locale nu vor bugetat aceste cheltuieli, respectiv nu vor putea contracta servicii respective, fapt care ar putea genera întârzieri în realizarea proiectului,

		- Se propune ca prezenta redacție a pct. 24 din anexa la proiectul de lege vizat, și anume „<i>Tăierea copacilor de pe suprafețele împădurite se va efectua de către Agenția „Moldsilva” cu titlu gratuit, în conformitate cu legislația aplicabilă privind autorizarea lucrărilor de defrișare a arborilor. Responsabilitatea defrișării cioturilor după tăiere îi revine executorului de lucrări</i>”, să se substituie cu următoarea redacție: „<i>Lucrările de exploatare a masei lemnoase se vor efectua în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea regnului vegetal nr. 239-XVI din 08.11.2007, după cum urmează:</i> a) <i>pe terenurile din fondul forestier gestionat de Agenția „Moldsilva”, cu titlu gratuit, de către entitățile subordonate Agenției;</i> b) <i>pe terenurile din proprietatea publică a unităților administrativ - teritoriale, de către întreprinderile silvice subordonate Agenției „Moldsilva”, în bază de contracte, încheiate între primării și întreprinderile silvice, în raza de activitate a cărora se află terenurile vizate.</i> <i>Responsabilitatea privind defrișarea cioatelor în procesul de efectuare a lucrărilor de exploatare a masei lemnoase îi revine executorului lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene”.</i> Concomitent, informăm că întreprinderile silvice subordonate Agenției „Moldsilva” se află la autonomie financiară și nu au prevăzute în bugetul economico - financiar, mijloace bănești necesare pentru executarea lucrărilor de exploatare a masei lemnoase pe terenurile altor deținători.	punctul în cauză a fost ajustat după cum urmează: „<i>Lucrările de exploatare a masei lemnoase se vor efectua în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea regnului vegetal nr. 239-XVI/2007, după cum urmează:</i> a) <i>pe terenurile din fondul forestier gestionat de Agenția „Moldsilva”, cu titlu gratuit, de către entitățile subordonate Agenției;</i> b) <i>pe terenurile din proprietatea publică a unităților administrativ – teritoriale și terenurile proprietate privată a persoanelor afectate, de către executorul lucrărilor de construcție în baza autorizației pentru tăierea vegetației forestiere obținute la cererea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”.</i> <i>Responsabilitatea privind defrișarea cioatelor în procesul de efectuare a lucrărilor de exploatare a masei lemnoase îi revine executorului lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene.”</i>
--	--	---	--

IP „Cadastrul Bunurilor Imobile”	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria municipiului Bălți	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satul Sadovoe, municipiul Bălți	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Consiliul raional Glodeni <i>nr. 4802/1-20 din 24 ianuarie 2025</i>	1.	Cu referință la nr. 05-150 din 21 ianuarie 2025, privind poziția Consiliului raional Glodeni și avizarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400kv de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400kv, Consiliul raional Glodeni emite aviz pozitiv la proiectul de lege sus numit.	Se acceptă.
Primăria comunei Balatina, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria comunei Cuhnești, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Dușmani, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Limbenii Vechi, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Limbenii Noi, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Fundurii Vechi, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Consiliul raional Fălești	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria comunei Obreja Veche, raionul Fălești	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.

Primăria comunei Hiliuți, raionul Fălești	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Pîrlița, raionul Fălești	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Consiliul raional Rîșcani	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Corlăteni, raionul Rîșcani <i>Nr. 111 din 27 ianuarie 2025</i>	1.	La solicitarea nr. 05-150 din 21.01.2025, primăria s. Corlăteni, r-nul Rîșcani își exprimă avizul POZITIV referitor la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV – autor Ministerul Energiei.	Se acceptă.
Avizare și consultare publică repetată			
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Nr. 21-525 din 03 februarie 2024</i>	1.	Ca urmare a examinării versiunii definitivate a proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400kV (număr unic 27/MEn/2025), conex avizului anterior nr. 21-525 din 03 februarie 2025, expunem următoarele. În temeiul art. 105 și art. 107 din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023, se propune expunerea art. 8 din proiectul de lege în următoarea redacție: „Art. 8. - Prin derogare de la prevederile art. 105 alin. (2) lit. b) și art. 107 alin. (9) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023, certificatul de urbanism pentru proiectare pentru lucrările declarate de utilitate publică de interes național menționate se emite de către	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

		instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicilor în domeniile de competență ale acestuia fără anexarea acordul scris al proprietarului”.	
	2.	Totodată, observăm că în Nota de fundamentare lipsește cu desăvârșire argumentarea necesității derogărilor propuse prin proiectul de lege. În acest sens, considerăm imperativ ca Nota de fundamentare să includă o justificare clară și detaliată a motivelor pentru fiecare derogare propusă.	Se acceptă. Nota de fundamentare ajustată.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Aviz suplimentar) Nr. 21-1275 din 12 martie 2025		Ca urmare a examinării repetate a proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), în limitele competențelor funcționale, comunicăm susținerea de principiu a proiectului înaintat, cu următoarele propuneri de îmbunătățire a calității textului acestuia. La art.7 din proiect, autorul propune derogare de la prevederile art.156 alin.(5) din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023, în ceea ce privește emiterea autorizațiilor de construire/demolare pentru lucrările de utilitate publică de interes național, în procesul executării lucrărilor de construcție, fără acordul scris al proprietarului și acordul autentificat notarial al coproprietarilor bunului imobil.	Se acceptă parțial. La art. 7 din Proiect după cuvintele „[...] al coproprietarilor bunului imobil,” a fost completat cu „<i>cu informarea prealabilă în scris a acestora,</i>”. Suplimentar la aceasta se menționează că, Proiectul de lege în cauză este elaborat prin similitudine cu Legea nr. 120/2020 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești.

	În acest sens evidențiem că urmează a se ține cont de faptul că, în conformitate cu art.9 alin.(7) al Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999, proprietarul sau titularul de alte drepturi își poate manifesta consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă, acest consimțământ urmând a fi exprimat în scris de către persoana respectivă și autentificat notarial. Prin urmare, prin norma propusă, care permite începerea lucrărilor de construcție în baza autorizației de construire, însă fără acordul scris al proprietarului bunului supus exproprierii, se omite această procedură care permite finalizarea exproprierii într-un termen optim și în condițiile legii speciale în vigoare. Totodată, relevăm aspectul că, dacă se eliberează autorizația de construire prin derogare, fără acordul proprietarului, iar lucrările demarează anterior exproprierii, atunci se încalcă dreptul constituțional la proprietate. Astfel, pentru a se exclude acest risc, începutul lucrărilor de construire/demolare trebuie condiționat de cel puțin momentul informării în scris a proprietarului și/sau coproprietarilor bunului sau a titularului de alte drepturi reale asupra obiectului exproprierii, expropriatorul urmând a face dovada informării în acest sens. Or, Codul civil nr.1107/2002, la art.501 alin.(1) și (2), garantează dreptul de proprietate. Proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă. Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o	Experiența acumulată în procesul de expropriere necesar construcției LEA 400 kV Vulcănești–Chișinău, desfășurat printr-o procedură similară, demonstrează aplicabilitatea acesteia fără a aduce prejudicii drepturilor proprietarilor la compensarea echitabilă a despăgubirilor cauzate de implementarea proiectului. Înainte de inițierea lucrărilor de expropriere pentru construcția LEA 400 kV Vulcănești–Chișinău, Instituția Publică „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii” și Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, în colaborare cu administrațiile publice locale, au organizat consultări publice în fiecare localitate afectată. În cadrul acestora, părțile interesate au primit informații detaliate privind procesul de expropriere, mecanismele de despăgubire/soluționarea întâmpinărilor, lucrările planificate și procedurile specifice de evaluare și defrișare a culturilor multianuale.
--	---	---

		dreaptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii. Respectiv, în condițiile în care legiuitorul condiționează cedarea proprietății proprii doar pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire, considerăm că urmează a fi întreprinse toate măsurile de aducere la cunoștința proprietarului bunului imobil supus exproprierii despre actul de expropriere și de determinare a mărimii despăgubirii de comun acord cu proprietarul.	În mod similar, pentru proiectul LEA 400 kV Bălți–Suceava vor fi organizate campanii de informare destinate părților afectate, asigurând transparența procesului de expropriere, clarificarea despăgubirilor și comunicarea detaliată a etapelor lucrărilor ce urmează a fi desfășurate. În acest sens, de menționat că conform art. 10 din Proiect, se instituie o procedură specială de expropriere, conform anexei la Proiect. Potrivit pct. 12 din această procedură, actul de expropriere va fi afișat la sediile autorităților administrației publice locale și publicat pe paginile web oficiale ale acestora, împreună cu lista bunurilor imobile supuse exproprierii. Totodată, art. 18 din proiect recomandă autorităților administrației publice locale să întreprindă măsuri suplimentare pentru a asigura informarea corectă și prealabilă a proprietarilor afectați, inclusiv prin organizarea consultărilor publice.
--	--	--	--

			În conchidere, prin aplicarea procedurilor stabilite și prin organizarea consultărilor publice, se va asigura o informare transparentă și completă a tuturor părților afectate, oferind claritate asupra procesului de expropriere, despăgubirilor și lucrărilor ce urmează a fi realizate.
Ministerul Finanțelor <i>Nr.07/5-09/102 din 04 martie 2025</i>	1.	La demersul nr. 05-501 din 21.02.2025, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), autor – Ministerul Energiei și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică susținerea arestuia de principiu. Totodată, Nota de fundamentare urmează a fi completată cu volumul mijloacelor financiare destinate implementării proiectului, care au fost aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2025, nr. 310/2024 și Cadrul bugetar pe termen mediu (2025-2027), probat prin HG nr. 561/2024.	Se acceptă parțial. De menționat că în pct. 4.2. din Nota de fundamentare este menționat că proiectul de infrastructură în cauză este reflectat în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2025-2027 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 561/2024, în lista principalelor măsuri și acțiuni planificate pentru anii 2025-2027 aferent sectorului energetic. În ceea ce se referă la Legea bugetului de stat pentru anul 2025 menționăm că aceasta nu conține volumul mijloacelor financiare destinate implementării proiectului, quantumul despăgubirilor urmează a fi determinat ulterior în procesul de realizare a măsurilor necesare implementării proiectului de Lege propus spre examinare.

			Respectiv, pct. 4.2. conține informații valoarea medie estimativă a despăgubirilor, în dependență tipul solului și alte parametri, situate pe amplasamentul lucrărilor de construcție LEA 400 kV Bălți-Suceava pentru 1 ar de teren afectat permanent și temporar.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Nr. 17-659 din 28 februarie 2025</i>	1.	Cu referire la proiectul legii privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), prezentat spre avizare repetată, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare <i>Nr. 21-03/552 din 27 februarie 2025</i>	1.	în contextul examinării repetate a proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Mediului <i>Nr.13-05/604 din 03 februarie 2025</i>	1.	În contextul examinării repetate a proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2024), Vă comunicăm susținerea acestuia	Se acceptă.

		fără obiecții și propuneri.	
Ministerul Culturii <i>Nr. 05/1-09/651 din 28 februarie 2025</i>	1.	Ministerul Culturii a examinat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), și, în limitele competențelor funcționale, comunică următoarele propuneri. Art. 7 din proiectul menționat supra, va avea următorul cuprins „Prin derogare de la prevederile art. 156 alin. (5) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023 care prevede procedura de emitere a autorizațiilor de construire și celor de desființare pentru lucrărilor de utilitate publică de interes național, în procesul executării lucrărilor de construcție prevăzute la art. 2, autorizația de construire se va emite fără acordul scris al proprietarului și acordul autentificat notarial al coproprietarilor bunului imobil, cu condiția ca lucrările de construcție în zonele cu patrimoniu arheologic să fie efectuate doar după realizarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică, în urma căreia certificatul de descărcare de sarcină arheologică va fi eliberat în termen de maximum 2 zile lucrătoare, fără certificatul preliminar de performanță energetică – în cazul prevăzut de Legea nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor.”	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
ÎS „Moldelectrica” <i>Nr. 46-43/632 din 26 februarie 2025</i>	1.	În legătură cu demersul repetat al Ministerului Energiei cu privire la avizarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava,	Nu se acceptă. Art. 9 din proiectul de lege prevede că autorizația de amplasare se emite „la solicitarea <i>instituției</i>

		modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), Î.S. "Moldelectrica" Vă prezintă următoarele propuneri: 1. la art. 9 este necesar de menționat expres instituția care este responsabilă de a solicita autorizația de amplasare a obiectivului în zona drumului public și/sau în zonele de protecție a acestuia;	publice din subordinea organului central de specialitate ".
	2.	2. la art. 19 se propune a fi atribuite sarcinile de elaborare și actualizare a Planului de achiziții și de compensare a terenurilor, către Instituția Publică „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii”, dat fiind faptul că în textul legii și în procedura specială de expropriere sarcinile pentru expropriere revine entității menționate.	Nu se acceptă. Elaborarea și actualizarea Planului de achiziții și de compensare a terenurilor de către ÎS „Moldelectrica” este prevăzut de Acordul de Proiect nr. 54567 din 13 martie 2024.
	3.	3. la pct. 11 din Anexa la proiectul Legii se atestă efectuarea de către Î.S. "Moldelectrica" a mai multor măsuri ce țin de efectuarea lucrărilor prospecțiunilor geologice, inclusiv de încheiere a unui contract cu Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” care va evalua prejudiciul cauzat de aceste lucrări precum și achitarea acestuia în beneficiul proprietarilor/deținătorilor de bunuri imobile afectați. Aceste acțiuni generează pentru I.S. "Moldelectrica" o sarcină financiară considerabilă, care nu a fost bugetată și nu poate fi acoperită de către întreprindere. Astfel, solicităm revizuirea acestui punct, prin alocarea mijloacelor financiare pentru evaluarea și achitarea prejudiciului pentru efectuarea lucrărilor de prospecțiuni geologice din bugetul de stat.	Se acceptă. Proiectul de lege ajustat.

Agencia Proprietății Publice <i>Nr. 05-04-1293 din 24 februarie 2025</i>	1.	Urmare demersului nr. 05-501 din 21 februarie 2025, Agenția Proprietății Publice a examinat repetat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți – Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), autor – Ministerul Energiei și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor.	Se acceptă.
	2.	Totodată, reieșind din faptul că proiectul a fost expediat spre avizare și Întreprinderii de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, considerăm oportun să se țină cont de obiecțiile și propunerile acestora la definitivarea proiectului, dat fiind faptul sarcinilor stabilite în articolele 13 și 16 din proiect și care urmează a fi executate.	Se acceptă.
Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru <i>Nr. 36/01-06/216 din 25 februarie 2025</i>	1.	Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru a examinat repetat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025) și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții, recomandări și propuneri.	Se acceptă.
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică <i>Nr. 06-01/1073 din 27 februarie 2025</i>	1.	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a examinat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava,	Nu se acceptă. Unul din principalele obiective ale Republicii Moldova reprezintă asigurarea securității aprovizionării

		modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, expediat spre avizare repetată de către Ministerul Energiei (număr unic 27/MEn/2025) comunică că își reiterează poziția expusă anterior în Avizul nr. 06-01/611 din 04.02.2025.	cu energie electrică a consumatorilor finali, fapt pentru care documentele de politici naționale prevăd implementarea Proiectului de interconectare a sistemului electroenergetic al Republicii Moldova cu sistemul electroenergetic al României. Proiectul menționat este unul de interes național, prevăzut de Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 (în continuare Strategia Energetică), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013, Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 829/2023 și de Planul național de dezvoltare pentru anii 2025-2027 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.361/2024. Totodată, importanța Proiectului de infrastructură citat este reiterată și prin Decizia Consiliului Suprem de Securitate nr. 01-02-01 din 15 ianuarie 2025, care include recomandarea de accelerare a procesului de construcție a proiectelor de infrastructură
--	--	---	---

			majore, LEA 400 kV Bălți - Suceava fiind unul dintre acestea. Proiectul de interconectare a Republicii Moldova cu piața internă de energie a UE prin linii electrice, precum și măsurile de fortificare a rețelelor interne sunt esențiale pentru siguranța aprovizionării cu resurse energetice cât și pentru bunăstarea socială din Republica Moldova. În acest sens, luând în considerare Strategia Energetică, Planul național de acțiuni pentru aderare și Planul național de dezvoltare citate, se apreciază ca strict necesară sporirea gradului de interconectarea cu sistemul electroenergetic al României și ca urmare cu Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem a energiei electrice (ENTSO-E) prin LEA 400 kV Bălți – Suceava. Lucrările de construcție a LEA 400 kV pe direcția Bălți – Suceava modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV sunt parte a Proiectului de Interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica
--	--	--	--

			Moldova și România, Faza II și urmează a fi realizate până în decembrie 2027 în conformitate cu actele de planificare. Totodată, în contextul circumstanțelor/limitărilor apărute pe piața energiei electrice și gazelor naturale a Republicii Moldova începând cu luna octombrie 2021, cât și în contextul recente stări de urgență provocate de criza energetică, Republica Moldova urmează să întreprindă acțiunile necesare pentru asigurarea securității energetice a țării în special prin diversificarea rutelor de import a energiei. În acest context, considerăm că proiectul de lege propus va facilita procesul de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV. Cum s-a remarcat în aviz, autorul proiectului a propus mai multe derogări la proiectul de lege de la alte acte normative, astfel optimizând implementarea Proiectului în termeni prestabiliți de acte de Planificare naționale și
--	--	--	--

			de Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Justificarea derogărilor se regăsesc în Nota informativă la proiectul de lege, fiind absolut necesare pentru atingerea scopului obiectivului strategic și de importanță națională. De asemenea, aceste derogări sunt necesare pentru atingerea indicatorilor cantitativi și calitativ în termenul preconizat pentru realizarea proiectului. De notat, că derogarea de la prevederile Legii 488/1999 în partea ce vizează mecanismul de stabilire a plăților compensatorii, este absolut imperioasă având în vedere anvergura proiectului strategic și anume construcția a 48 km de linie electrică aeriană, ce face imposibilă evaluare și despăgubirea simultană a peste 3 mii de terenuri estimate la momentul elaborării proiectului de lege în cauză. Expropriatorul va efectua evaluarea și va asigura despăgubirea terenurilor pe etape, astfel cum prevede proiectul tehnic începerea lucrărilor în diferite perioade ale anului sau chiar ani diferiți. Având în vedere specificul
--	--	--	--

			lucrărilor de construcție, implementarea prevederilor Legii 488/1999 este absolut inefficientă și nu poate fi aplicată Proiectului în cauză. Prin urmare, ceea ce se referă la derogările prevăzute de proiect, acestea sunt necesare pentru urgentarea proceselor administrative specificând clar responsabilitățile entităților implicate în implementarea proiectului fără a fi prejudiciat dreptul proprietarului obiectului exproprieri pentru o compensare imediată și echitabilă precum și cel de a contesta cuantumul despăgubirii. Totodată, în ceea ce se referă la mecanism de compensare, conform prevederilor Proiectului legii urmează a fi elaborat Planul de achiziții și de compensare a terenurilor necesar pentru atenuarea efectelor negative ale procesului de expropriere, acoperind toate pierderile directe economice, sociale și de mediu, rezultate din ocuparea terenurilor și restricționarea accesului la acestea, împreună cu măsurile
--	--	--	---

			compensatorii și reparatorii ulterioare. Cu privire la propunerea/obiecția „Conform art. 46 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.” Conform art. 2 din Proiectul de lege și a celor menționate în Nota de fundamentare se urmărește declarare de utilitate publică de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport a energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV în cadrul proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”.
Consiliului Concurenței <i>Nr. DJ-06/174-306 din 06 martie 2025</i>	1.	Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 06 martie 2025, a examinat, repetat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr.183/2012, proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA)	Se acceptă.

		400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025) și, în limitele competenței sale, comunică despre lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea acestuia.	
Agencia Servicii Publice <i>Nr. 01/2600 din 25 februarie 2025</i>	1.	Ca urmare a examinării demersului Ministerului Energiei nr. 05-501 din 21.02.2025 cu privire la avizarea repetată a proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), vă comunicăm despre lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiectul dat.	Se acceptă.
Unitatea Consolidată Pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în Domeniul Energeticii <i>Nr. 03/1-207 din 05 martie 2025</i>	1.	Urmare examinării în cadrul avizării repetate a proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), autor - Ministerul Energiei, Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energeticii (UCIPE) comunică următoarele. La pct. 3 lit. a) din Anexă la proiectul de lege, propunem de a completa a 3-a propoziție cu cuvintele „în baza cererii Unității consolidate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energeticii” după cuvintele „în Registrul bunurilor imobile”.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” Nr. 01-6-01/276 din 05 martie 2025	2.	Totodată, propunem modificarea pct. 18 prin substituirea cuvintelor „se va consemna pe numele succesorilor legali” cu cuvintele „se va achita persoanelor”. Această modificare are drept scop sporirea calității normei la capitolul certitudinii, clarității și previzibilității normei.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
	3.	Subsecvent, pentru asigurarea unei proceduri eficiente în materia defrișării vegetației forestiere pe terenurile necesare lucrărilor de construcție a LEA 400 kV Bălți – Suceava, propunem o nouă redacție pentru textul pct. 25 din Anexă la proiectul de lege, după cum urmează: <i>„25. Procesul de tăiere a vegetației forestiere de pe terenurile necesare pentru lucrările de construcție indicate la art. 2 din prezenta lege se vor efectua după cum urmează:</i> <i>a) pe terenurile din fondul forestier, procesul de tăiere a vegetației va fi asigurat de către Agenția „Moldsilva” cu titlu gratuit, prin intermediul entităților subordonate Agenției;</i> <i>b) pe terenurile din proprietatea publică a unităților administrativ – teritoriale și terenurile proprietate privată a persoanelor afectate, de către executorul lucrărilor de construcție în baza autorizației pentru tăierea vegetației forestiere obținute la cererea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”.</i> <i>Responsabilitatea privind defrișarea cioatelor în procesul de efectuare a lucrărilor de exploatare a masei lemnoase îi revine executorului lucrărilor de construcție specificate la art. 2 din prezenta lege.”</i>	Se acceptă parțial. Proiect de lege ajustat în partea ce ține de <i>„Responsabilitatea privind defrișarea cioatelor”</i> . Restul prevederilor urmează a fi păstrat în versiune care a fost propusă spre avizare repetată, care reprezintă versiunea agreată cu Ministerul Mediului (conform propunerii Ministerului Mediului).
	1.	Î.S. Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului a examinat proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a	Se acceptă parțial. Art. 13 va avea următorul cuprins:

	lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, și comunică propunerile de îmbunătățire a proiectului de Lege : 1) De completat art. 13 din Legea cu prevederi suplimentare, care vor asigura receptionarea proiectelor de formare a bunurilor imobile supuse exproprierii permanente de către IP „Cadastrul bunurilor imobile” și transparența datelor spațiale pentru utilizarea de către diferite grupuri de clienți (proprietarii bunurilor imobile supuse exproprierii permanente, titular cu ale căror drepturi este grevat bunul imobil afectati, autoritățile administrației publice locale, Agenția Proprietății Publice, Î.S. Moldelectrica, etc.). Totodată se propune instiințarea titularilor cu ale căror drepturi este grevat bunul imobil supus exproprierii permanente (bănci, executori judecătorești, arendași, locatari, etc) fără a obține acordul propriu zis pentru asigurarea procedurilor de expropriere. Reîșind din cele expuse se propune completarea art. 13 pînă la cuvintele “După publicarea actului de expropriere” după cum urmează: „ Art. 13. – Prin derogare de la prevederile art. 3, art. 15 alin (2) și art. 15 alin. (5) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, inițierea formării bunului imobil se efectuează de către Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” fără acordul scris al titularilor cu ale căror drepturi este grevat bunul imobil, iar aprobarea documentației cadastrale – de către Agenția Proprietății	<i>„Prin derogare de la prevederile art. 3, art. 15 alin (2) și art. 15 alin. (5) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, inițierea formării bunului imobil se efectuează de către Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” fără acordul scris al titularilor cu ale căror drepturi este grevat bunul imobil cu înștiințarea obligatorie a acestora în privința exproprierii. După publicarea actului de expropriere, bunurile imobile indicate la art. 3 lit. a) care vor fi afectate permanent de lucrările de construcție pe întreaga durată de exploatare a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport a energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV se transmit în administrarea Agenției Proprietății Publice. În baza actului de expropriere și a dosarelor cadastrale perfectate în modul stabilit de actele normative, la cererea titularului de drept, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va asigura efectuarea</i>
--	--	---

		Publice. Înștiințarea titularilor cu ale căror drepturi este grevat bunul imobil în privința exproprierii este obligatorie.”	<i>înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile, din mijloacele financiare alocate de la bugetul de stat.”</i>
2.	2)	Pentru asigurarea planificării surselor bugetare și achiziționării serviciilor specificate în Legea se propun modificări în art. 14 în privința denumirii lucrărilor premergătoare, după cum urmează: „ Art. 14. – Guvernul, prin intermediul Agenției Geodezie Cartografie și Cadastru, va asigura executarea lucrărilor premergătoare de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului și elaborarea proiectelor de organizare a teritoriilor necesare identificării corecte bunurilor supuse exproprierii, precum și titularilor de drepturi afectați, înregistrarea gratuită a dreptului de proprietate și/sau a altor drepturi prevăzute la art. 3. Finanțarea lucrărilor va fi realizată prin intermediul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, din mijloacele alocate de la bugetul de stat.”	Se acceptă parțial. Art. 14 urmează a fi completat cu cuvintele „ <i>și titularilor de drepturi</i> ” după cuvintele „ <i>proprietarilor bunurilor imobile</i> ”. În ceea ce se referă la textul „ <i>executarea lucrărilor premergătoare de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului și elaborarea proiectelor de organizare a teritoriilor necesare identificării corecte bunurilor supuse exproprierii</i> ” se consideră relevant păstrarea versiunii actuale „ <i>asigura executarea lucrărilor premergătoare de identificare a proprietarilor bunurilor imobile</i> ” întrucât formularea respectivă presupune efectuarea tuturor lucrărilor premergătoare menționate în propunerea IPOT.
3.	3)	Pentru asigurarea planificării surselor și achiziționarea serviciilor se propun completări în art.	Se acceptă parțial.

		16 în privința denumirii serviciilor prestate de Î.S. IPOT, după cum urmează: „Art. 16. – Responsabil de efectuarea complexului de lucrări cadastrale și de organizare a teritoriului, evaluarea prejudiciilor și elaborarea/promovarea actelor privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile menționate la art. 3 este Agenția Proprietății Publice prin intermediul Întreprinderii de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”. Finanțarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, cu excepția celor prevăzute în art. 14, evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate vor fi realizate prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii” din alocațiile bugetare preconizate.”	Art. 16 va avea următorul cuprins: <i>„Responsabil de efectuarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, evaluarea prejudiciilor și elaborarea/promovarea actelor privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile menționate la art. 3 este Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”. Finanțarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate vor fi realizate prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii” din alocațiile bugetare preconizate. ”</i>
4.	4)	Luînd în considerație că complexul lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului se va realiza de către Î.S. IPOT este relevant ca întreprinderea, avînd toate informațiile necesare pentru realizarea proiectului se va preocupa inclusiv cu lucrări premergătoare necesare proiectului, inclusiv sistematizarea definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului în localitățile afectate de construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava, precum și după necesitate cu lucrări de elaborare a	Se acceptă. Proiectul de lege ajustat.

		proiectelor de organizare a teritoriului. Menționăm că servicii de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului nu se cataloghează ca servicii publice și pot fi executate de IS IPOT reieșind din domeniul de activitate al institutului. Astfel se propune modificarea pct. 1 din Anexa la Legea în redacție nouă: „ 1. După declararea utilității publice a lucrărilor menționate la art. 2, IS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, în termen de 60 de zile, va executa lucrări de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului și va elabora proiecte de organizare a teritoriului (în lipsa acestora) în localitățile afectate de construcția liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV.”	
	5.	5) Luând în considerație experiența în realizarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii, inclusiv participarea în procesul de evaluare a despăgubirilor, se propune de specificat criteriile de evaluare într-un mod mai clar și, respectiv, de expus pct. 10 din Anexa la Legea în redacția nouă, după cum urmează: „ 10. Despăgubirile datorate proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și/sau titularilor de drepturi, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor imobile se stabilesc în baza rapoartelor de evaluare elaborate de către evaluatori, titulari ai certificatelor de calificare, eliberate în modul stabilit de legislație, în condițiile prezentei legi și cu respectarea criteriilor prevăzute de legislație, inclusiv:	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.

		a) suprafața bunurilor imobile expropriate permanent și suprafața bunurilor imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosință; b) calitatea terenurilor agricole (gradul de bonitate) expropriate; b) categorie de destinație și modul de folosință a bunurilor expropriate, c) valorile rezultatelor existente, respectiv estimate, ale bunurilor imobile expropriate permanent sau ale bunurilor imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosință, precum și valorile estimate ale plantațiilor perene și culturilor afectate/distruse, amenajărilor și/sau ale facilităților afectate de expropriere; d) restrângerea activităților datorate exproprierii; e) perioada de expropriere a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor imobile.”	
	6.	6) În privința asigurării lucrărilor de prospecțiuni geologice, partea componentă a procesului de elaborare a proiectului tehnic al LEA 400 kV Bălți-Suceava, în special efectuarea evaluării prejudiciului cauzat de lucrările de prospecțiuni geologice, considerăm că nu există necesitate de a antrena anume Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului, pe motivul că doar serviciile de evaluare pot fi prestate în mod separat de agenți economici din domeniul evaluării și cu experiența de participare în realizarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii. Astfel se propune de expus pct. 11 din anexa la Legea în redacție nouă: „11. Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” pentru asigurarea lucrărilor de prospecțiuni geologice, va	Nu se acceptă. Având în vedere experiența ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” se consideră relevant păstrarea întreprinderii în scopul eliminării potențialelor blocaje în realizarea proiectului.

		încheia acorduri cu proprietarii/deținătorii bunurilor imobile sau deținătorii dreptului de folosință sau altor drepturi reale asupra bunurilor imobile privind accesul în teren. Concomitent, se va efectua evaluarea prejudiciului cauzat de lucrările de prospecțiuni geologice, în conformitate cu legislația în vigoare, în temeiul unui contract încheiat de Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”. Plata prejudiciului cauzat de lucrările de prospecțiuni geologice va fi asigurată de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”.”	
	7.	7) Pct. 26 din anexa la Legea de completat după cuvintele „revine executorului de lucrări” cu cuvintele „de construcție”.	Se acceptă. Proiect de lege ajustat.
Primăria municipiului Bălți <i>Nr. P03-13/547 din 28 februarie 2025</i>	1.	Prin prezenta, Primăria mun. Bălți la scrisoarea Dvs 05-501 din 21.02.2025, înregistrată cu nr. 03-13/547 din 24.02.20254, cu privire la avizare repetată proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV. Vă comunică, că careva propuneri, recomandări sau obiecții în privința proiectului menționat nu sunt.	Se acceptă.
Congresul Autorităților Locale Din Moldova <i>Nr. 64 din 03 martie 2025</i>	1.	Congresul Autorităților Locale din Moldova a examinat adresarea Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr. 05-501 din 21.01.2025, privind avizarea repetată a proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), și comunică lipsa	Se acceptă.

		propunerilor și a observațiilor, cu excepția celeia că proiectul conține numeroase greșeli gramaticale care necesită a fi corectate.	
Primăria satul Sadovoe, municipiul Bălți	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Consiliul raional Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria comunei Balatina, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria comunei Cuhnești, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Dușmani, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Limbenii Vechi, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Limbenii Noi, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Fundurii Vechi, raionul Glodeni	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Consiliul raional Fălești	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria comunei Obreja Veche, raionul Fălești <i>Nr. 61 din 27 februarie 2025</i>	1.	Prin prezenta Primăria comunei Obreja Veche raionul Fălești, ca răspuns la solicitarea Nr. 05-501 din 21 februarie 2025 susține prin aviz pozitiv proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV.	Se acceptă.
Primăria comunei Hiliuți, raionul Fălești	1.	La solicitarea nr. 05-150 din 21.02.2025, primăria com. Hiliuți, r-nul Fălești își exprimă avizul POZITIV	Se acceptă.

Nr. 123 din 27 februarie 2025		referitor la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV – autor Ministerul Energiei.	
Primăria satului Pîrlița, raionul Fălești	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Consiliul raional Rîșcani	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Primăria satului Corlăteni, raionul Rîșcani Nr. 189 din 24 februarie 2025	1.	La solicitarea nr. 05-501 din 21.02.2025, primăria s. Corlăteni, r-nul Rîșcani își exprimă avizul POZITIV referitor la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV – autor Ministerul Energiei.	Se acceptă.
Expertizare			
Ministerul Justiției Nr. 04/2-2713 din 18 martie 2025	1.	Urmare examinării proiectului Legii privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV (număr unic 27/MEn/2025), comunicăm următoarele. Potrivit notei de fundamentare, proiectul este elaborat în scopul realizării proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”, care presupune construcția, echiparea și punerea în funcțiune a unei noi linii electrice de interconexiune dintre Republica Moldova și România,	Se acceptă. Nota de fundamentare ajustată. În ceea ce privește argumentarea necesității aplicării derogării de la art. 61 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, aceasta este prezentată în alineatele anterioare și rezultă din termenul de realizare a lucrărilor de construcție esențiale pentru siguranța aprovizionării cu resurse

		care constă într-o linie electrică aeriană de transport al energiei electrice cu tensiunea de 400 kV, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, având ca traseu municipiul Bălți din Republica Moldova și municipiul Suceava din România. Astfel, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul emiterii actului normativ. Totodată, aferent rigorilor de elaborare a actelor normative, se vor reține următoarele: La proiectul legii: Cu titlu de observație generală, remarcăm că, prin proiect se intenționează ca procedura de expropriere să se inițieze prin derogare de la art. 61 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, art. 105 alin. (2) lit. b) și art. 107 alin. (9), art. 156 alin. (5) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, art. 9 alin. (1) din Legea drumurilor nr. 509/1995, art. 58, 59, 61 din Codul funciar nr. 22/2024, art. 3, art. 15 alin. (2) și alin. (5) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, astfel, în nota de fundamentare urmează să fie indicate argumentele privind necesitatea acestor derogări. În context, atenționăm că, în notă Ministerul Energiei a făcut referință la art. 61 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, însă a expus cuprinsul de la alin. (1), argumentând vag că proiectul prevede aplicarea unei proceduri speciale de expropriere. Prin urmare, aspectul dat urmează a fi revizuit de către autorul proiectului.	energetice a consumătorilor finali din Republica Moldova, derogarea fiind necesară pentru urgentarea proceselor administrative, inclusiv eliberarea actelor permissive.
	2.	La art. 10, semnalăm că, prin caracterul său, derogarea este, de regulă, expresă și de strictă aplicare, neputând fi extinsă prin interpretare, deci, în cazul	Se acceptă.

		reglementărilor derogatorii, se va menționa reglementarea concretă de la care se derogă.	Proiectul de lege ajustat. Art. 10 va avea următorul cuprins: <i>„Prin derogare de la prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, cu excepția art. 11, 12, 12¹ 14 și 15 din această lege, pentru lucrările de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV se instituie o procedură specială de expropriere, conform anexei la prezenta lege.”</i>
	3.	La art. 13, pentru o corectă informare juridică, în prima propoziție, textul „art. 15 alin. (2) și art. 15 alin. (5)” se va substitui cu textul „art. 15 alin. (2) și (5)”, iar în ultima propoziție, cuvintele „din mijloacele financiare” se vor substitui cu cuvintele „din contul mijloacelor financiare” (observație valabilă și pentru art. 14 și 15).	Se acceptă. Proiectul de lege ajustat.
	4.	Art. 20 se va reformula integral, în sensul stabilirii interdicției schimbării domeniului sau categoriei de destinație a terenurilor supuse exproprierii, precum și de înstrăinare a bunurilor imobile (terenurilor) prevăzute pentru expropriere, la data intrării în vigoare a legii.	Se acceptă. Proiectul de lege ajustat. Astfel încât interdicția să se răsfrângă și asupra procesului de emitere a actelor permissive (avize, acorduri, permise sau autorizații) în raport cu terenurile expropriate

			norma inițială a art. 20 se divizează în două separate, prin urmare: <i>„Art. 20 - Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, se interzice schimbarea domeniului sau a categoriei de destinație a terenurilor supuse exproprierii, precum și înstrăinarea bunurilor imobile (terenurilor) prevăzute pentru expropriere, indiferent de forma juridică a actului prin care s-ar realiza aceste operațiuni.”</i> și <i>„Art. 21 – În sensul prezentei legi, se consideră nule avizele, acordurile, permisele sau autorizațiile eliberate unor terțe persoane pentru bunurile imobile expropriate.”</i>
	5.	În proiectul anexei, la pct. 3 lit. a) și b) se vor exclude cuvintele „din prezenta lege” pentru a asigura conformitatea cu art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ” (obiecție valabilă și la pct. 25).	Se acceptă. Proiectul anexei ajustat.

Centrul Național Anticorupție Nr. 06/2/4296 din 12 martie 2025 Raport de Expertiză Anticorupție Nr. ELO25/10401 din 12 martie 2025	1.	Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop realizarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”, care presupune construcția, echiparea și punerea în funcțiune a unei noi linii electrice de interconexiune dintre Republica Moldova și România, care constă într-o linie electrică aeriană de transport al energiei electrice cu tensiunea de 400 kV, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, având ca traseu municipiul Bălți din Republica Moldova și municipiul Suceava din România (în continuare - LEA 400 kV Bălți-Suceava). Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota de fundamentare a proiectului a fost întocmită cu respectarea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Prevederile Art I al proiectului necesită o reconsiderare prin prisma art.11, art.122 din Legea nr. 488/99, or textul legislativ trebuie să corespundă principiului	Se acceptă parțial. Noțiunea „Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor ” a fost redată în următorul cuprins „Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor – comisia menționată în art.11 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.” În continuare, se menționează că, unul din principalele obiective ale Republicii Moldova reprezintă asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor finali, fapt pentru care documentele de politici naționale prevăd implementarea Proiectului de interconectare a sistemului electroenergetic al Republicii Moldova cu sistemul electroenergetic al României. Proiectul menționat este unul de interes național, prevăzut de Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 (în continuare Strategia Energetică), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013, Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea
--	----	---	--

		unității materiei legislative pentru a exclude interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile reconsiderării prin prisma riscurilor delimitate potrivit compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.	Europeană pe anii 2024-2027 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 829/2023 și de Planul național de dezvoltare pentru anii 2025-2027 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.361/2024. Totodată, importanța Proiectului de infrastructură citat este reiterată și prin Decizia Consiliului Suprem de Securitate nr. 01-02-01 din 15 ianuarie 2025, care include recomandarea de accelerare a procesului de construcție a proiectelor de infrastructură majore, LEA 400 kV Bălți - Suceava fiind unul dintre acestea. Proiectul de interconectare a Republicii Moldova cu piața internă de energie a UE prin linii electrice, precum și măsurile de fortificare a rețelelor interne sunt esențiale pentru siguranța aprovizionării cu resurse energetice cât și pentru bunăstarea socială din Republica Moldova. În acest sens, luând în considerare Strategia Energetică, Planul național de acțiuni pentru aderare și Planul național de dezvoltare citate, se apreciază ca strict necesară sporirea gradului de interconectare cu sistemul
--	--	--	---

			electroenergetic al României și ca urmare cu Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem a energiei electrice (ENTSO-E) prin LEA 400 kV Bălți – Suceava. Lucrările de construcție a LEA 400 kV pe direcția Bălți – Suceava modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV sunt parte a Proiectului de Interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II și urmează a fi realizate până în decembrie 2027 în conformitate cu actele de planificare. Totodată, în contextul circumstanțelor/limitărilor apărute pe piața energiei electrice și gazelor naturale a Republicii Moldova începând cu luna octombrie 2021, cât și în contextul recente stări de urgență provocate de criza energetică, Republica Moldova urmează să întreprindă acțiunile necesare pentru asigurarea securității energetice a țării în special prin diversificarea rutelor de import a energiei.
--	--	--	---

			În acest context, considerăm că proiectul de lege propus va facilita procesul de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV. Cum s-a remarcat în aviz, autorul proiectului a propus mai multe derogări la proiectul de lege de la alte acte normative, astfel optimizând implementarea Proiectului în termeni prestabiliți de acte de Planificare naționale și de Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Justificarea derogărilor se regăsesc în Nota informativă la proiectul de lege, fiind absolut necesare pentru atingerea scopului obiectivului strategic și de importanță națională. De asemenea, aceste derogări sunt necesare pentru atingerea indicatorilor cantitativi și calitativ în termenul preconizat pentru realizarea proiectului. De notat, că derogarea de la prevederile Legii 488/1999 în partea ce vizează mecanismul de stabilire a plăților
--	--	--	---

			compensatorii, este absolut imperioasă având în vedere anvergura proiectului strategic și anume construcția a 48 km de linie electrică aeriană, ce face imposibilă evaluare și despăgubirea simultană a peste 3 mii de terenuri estimate la momentul elaborării proiectului de lege în cauză. Expropriatorul va efectua evaluarea și va asigura despăgubirea terenurilor pe etape, astfel cum prevede proiectul tehnic începerea lucrărilor în diferite perioade ale anului sau chiar ani diferiți. Având în vedere specificul lucrărilor de construcție, implementarea prevederilor Legii 488/1999 <i>este absolut inefficientă și nu poate fi aplicată Proiectului în cauză.</i> Prin urmare, ceea ce se referă la derogările prevăzute de proiect, acestea sunt necesare pentru urgentarea proceselor administrative specificând clar responsabilitățile entităților implicate în implementarea proiectului fără a fi prejudiciat dreptul proprietarului obiectului exproprieri pentru o compensare imediată și echitabilă precum și cel
--	--	--	---

			de a contesta cuantumul despăgubirii. Totodată, în ceea ce se referă la mecanism de compensare, conform prevederilor Proiectului legii urmează a fi elaborat Planul de achiziții și de compensare a terenurilor necesar pentru atenuarea efectelor negative ale procesului de expropriere, acoperind toate pierderile directe economice, sociale și de mediu, rezultate din ocuparea terenurilor și restricționarea accesului la acestea, împreună cu măsurile compensatorii și reparatorii ulterioare.
--	--	--	---

Secretar de stat

/semnat electronic/

Constantin BOROSAN